

Årsrapport för
prästlönetillgångar
i Härnösands stift

2024

2024

Egendomsförvaltningen i Härnösand stift

Box 94, 871 22 Härnösand

Besöksadress: Universitetsbacken 1

Telefon: 0611-254 00 Efter växelns stängning

Stiftsjägmästaren: 0611-254 30

E-post:

egendomsnamnden.hsd@svenskakyrkan.se

Bankgiro: 761-2112

Omslagsbild: Ankarede kyrka

Foto: Max Enander, Kerstin Stickler, Thomas Karnestrand
och Shutterstock

Grafisk form: Kerstin Stickler

**Svenska
kyrkan**

Prästlönetillgångarna i Härnösands stift

EGENDOMSNÄMNDEN

Innehåll

4 Detta är Egendomsnämnden

5 Så blev 2024

7 Ordförande har ordet

9 Stiftsjägmästaren
kommenterar

10 Verksamhetsgrenar och översikt
av verksamheten

12 Skogen

16 Prästlönefondens utveckling

17 Miljöarbete

18 Det intellektuella kapitalet

21 Risker och riskkontroll

ÅRSREDOVISNING 22–31

23 Förvaltningsberättelse

24 Flerårsöversikt

27 Resultaträkning

28 Tillgångar

29 Eget kapital och skulder

30 Rapport över förändringar
i eget kapital

31 Kassaflödesanalys

33 Noter

40 Revisionsberättelse

42 Utdelning från
Prästlönetillgångarna

44 Ordlista

46 Egendomsnämnden
ledamöter

47 Distriktsindelningen

Mitran är en gammal symbol
för kyrkans marker. Den används
ännu idag som gränsmarkeringssymbol på
skogsfastigheterna.

Detta är Egendomsnämnden

Egendomsnämnden är utsedd av stiftsfullmäktige med uppgift att förvalta prästlönetillgångarna i stiftet. Härnösands stift omfattar landskapen Härjedalen, Jämtland, Medelpad och Ångermanland.

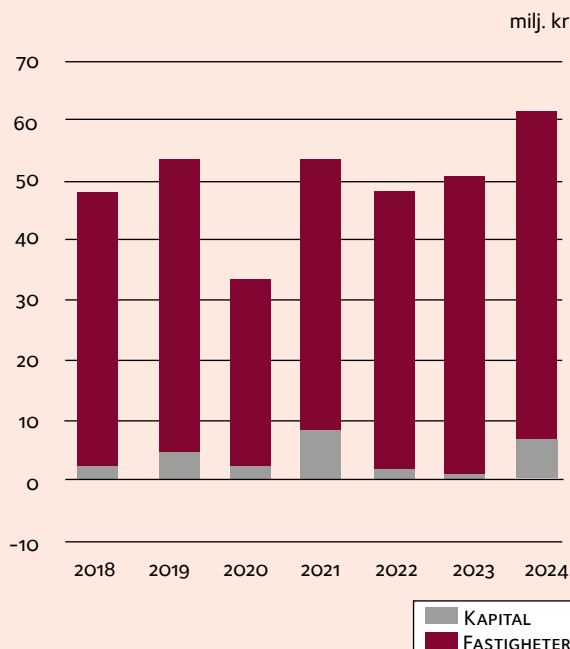
Med sina 94 511 ha mark är Härnösands stift det största stiftet vad beträffar innehav av mark.

PRODUKTIONEN PÅ MARKEN ÄR

- konventionellt skogsbruk med försäljning av skogsråvaror som timmer, massaved till regionens virkesförädlingsindustrier
- utarrendering av jaktmark på 94 511 ha, d.v.s. all mark är utarrenderad
- utarrendering av sommarstugetomter
- utarrendering av åker- och betesmark.
- utarrendering av mark för vindkraft.

Dessutom förvaltar Egendomsnämnden prästlönefonden med ett marknadsvärde på cirka 57 miljoner kronor.

RÖRELSERESULTAT FRÅN FASTIGHETER RESPEKTIVE KAPITALFÖRVALTNING

SÅ BLEV 2024

Mkr	2024	2023	Förändring milj.kr
Omsättning från försäljning av skogsråvaror, arrenden och värdepapper	116,8	106,2	+10,6
Årets vinst	59,1	48,2	+10,9
Skatt	2,7	3,4	-0,7
Utdelningsbar vinst	52,2	44,8	+7,4
Utdelning	44,0	39,0	+5,0

ÅRET I SAMMANDRAG

	2024	2023	2022	2021	2020
Avverkning, m ³ sk	203 600	204 600	193 000	213 000	233 000
Fondens kapital, milj kr	57,0	75,7	81,6	72,4	60,2
Omsättning, milj kr	116,8	106,2	97,1	103,5	86,8
Resultat efter finansnetto, milj kr	61,0	52,2	44,4	53,5	33,3
Skatt, milj kr	2,7	3,4	4,6	2,2	1,2
Årets utdelningsbara vinst, milj kr	52,2	44,8	32,9	40,6	31,8
Resultat per andel, kr	86,1	74	54,3	67,0	52,5
Utdelning per andel, kr	76,6	64,4	64,4	66,8	64,4
Marknadsvärde per andel, kr	3509	4649	3436	3435	3438
Bokfört värde per andel, kr	948	937	931	913	895
Vinstmarginal, procent ¹	50,5	46,7	48,9	51,9	36,7

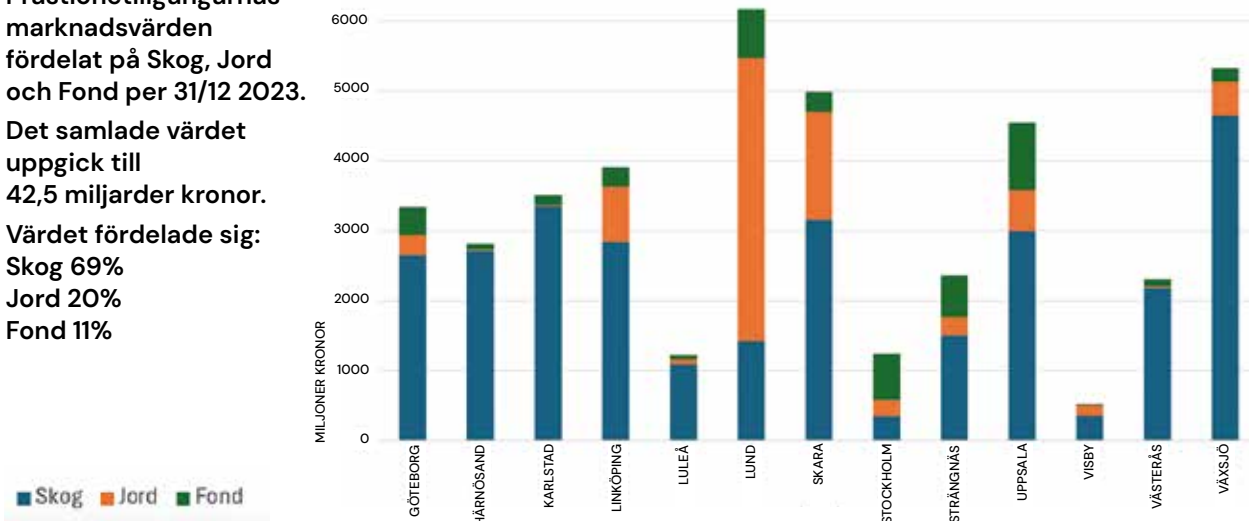
¹ Vinstmarginal = rörelseresultat efter avskrivningar i procent av omsättningen.

PRÄSTLÖNETILLGÅNGARNAS VÄRDEFÖRDELNING 2023, STIFTSVIS

Prästlönetillgångarnas
marknadsvärden
fördelat på Skog, Jord
och Fond per 31/12 2023.

Det samlade värdet
uppgick till
42,5 miljarder kronor.

Värdet fördelade sig:
Skog 69%
Jord 20%
Fond 11%

Ordförande har ordet

Skogsbruk i brytningstid

Förväntningarna på skogarna är många. Egendomsnämnden har i sitt skogsbruk att balansera olika intressen, såsom miljö-, sociala, och ekonomiska intressen. Det är ofta en komplicerad balansgång där det finns målkonflikter, inte sällan är intressena oförenliga.

Svenskt skogsbruk som helhet är ifrågasatt och under diskussion. På flera nivåer pågår översyn av regelverket. Inom EU finns inget gemensamt skogsprogram. Skogsbruksfrågor kommer dock indirekt in i EU:s arbete med klimatfrågor, artbevarande och restaurering av natur. Där har skogarna en central roll och nya direktiv kan komma få en stor påverkan på förutsättningarna för skogsbruket.

På nationell nivå har regeringen tillsatt en skogspolitisk utredningen som syftar till att utveckla en framtidsinriktad skogspolitik genom att balansera produktion, miljöhänsyn och anpassning till EU:s regelverk. Utredning ska presentera sitt förslag augusti 2025.

I Svenska kyrkan lämnade, den av kyrkomötet initierade utredningen om hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk, sitt slutbetänkande under hösten. Uppdraget handlade om utformningen av kyrkoordningens bestämmelser för att säkerställa en så ekologiskt, ekonomiskt, socialt samt andligt och existentiellt hållbar skogsförvaltning som möjligt. Utredningens förslag innebär bland annat en omfattande omläggning av skogsbruket och att styrningen av förvaltningen till stor del ska ske från Svensk kyrkan centralt. Engagemanget och debatten kring utredningens förslag har varit hög och polariserad i media och i sociala forum.

Utredningens förslag var ute på remiss hos stift, pastorat och församlingar under vintern, även andra organisationer uppmanades att lämna synpunkter. I Härnösands stift lämnade egendomsnämnden och stiftsstyrelsen ett gemensamt remissvar som i huvudsak var ganska negativt till förslagen. Främst på grund av en ökad centralstyrning och den stora påverkan som förslagen innebär för stiftet som ett skogs- och glesbygdss Stift. Stiftet såg dock positivt på ett breddat hållbarhetsperspektiv. Remissen hanteras under nu av kyrkostyrelsen för att läggas på kyrkomötets bord under hösten 2025.

Certifiering

I försoningsarbetet med det samiska folket, har Svenska kyrkan antagit en handlingsplan för åren 2022-2031 med åtaganden. Från samiskt håll har anförts att så kallad FSC-skogscertifiering skulle behöva användas för att på ett bättre sätt respektera urfolksrättens principer. Som ett

led i försoningsarbetet har därför egendomsnämnden låtit FSC-certifiera skogsbruket under året. Skogsbruket som sedan långt tidigare är PEFC-certifierat blir därmed dubbelcertifierade. För att klara den ökade administrationen som det innebär, har en ny tjänst som certifieringsansvarig inrättats och tillsatts. Den nya tjänsten delas med Luleå stifts Prästlönetillgångar som samtidigt låtit dubbelcertifiera sitt skogsbruk.

Förnyelsebar elproduktion och klimatet

I Svenska kyrkans färdplan för klimatet, har Prästlönetillgångarna målsättningen att bidra i omställningen till förnyelsebar elproduktion. Det sker genom upplåtelser av fallrätter och vindkraftsarrenden. Under året har ett markarrendeavtal tecknats för en storskalig solcellspark på en nedlagd torvtäkt. Intresset för etablering av vind- och solkraftsparker i stiftet har ökat. Flera områden är under förhandling. Arrendeersättningen från vind- och vattenkraft blev 7,5 miljoner kronor.

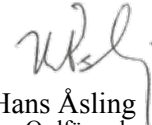
Egendomsnämnden har sedan 2012 låtit beräkna verksamhetens klimatpåverkan. Skogsbruket har med hänsyn taget till tillväxten, avverkning och verksamhetens klimatpåverkan bidragit till en inlagring av 150 000 ton koldioxid under året. Därtill ger en beräkning av substitutionseffekten att skogsråvaran som levererats under året bidragit till en sänkning av fossila utsläpp med 180 000 ton koldioxid. Den sammanlagda klimatnyttan uppgår till 331 000 ton koldioxid.

Årets resultat

Tack vare en stark skogskonjunktur och en positiv utveckling på finansmarknaden kan prästlönetillgångarna redovisa det näst högsta utdelningsbara resultatet någonsin på 52,2 miljoner kronor. Den budgeterade utdelningen för året var 34 miljoner kronor. Tack vare det goda resultatet föreslår egendomsnämnden en utdelning på 44 miljoner kronor.

Jag vill på egendomsnämndens vägnar tacka förvaltningspersonalen för ett mycket gott arbete.

Hans Åsling
Ordförande

Stiftsjägmästaren kommenterar

Skogen

Långa omloppstider i skogsbruket ger ofta en högre timmerandel och bidrar till höga naturvärden. Stiftets skogar har förvaltats med en längre omloppstid än stor-skogsbruket för övrigt. Det har fått konsekvenser för egendomsnämndens planer för skogsbruket. Den nya tillämpningen av artskyddsförordningen har inneburit att allt fler av de planerade slutavverkningarna har fått ställas in. Egendomsnämnden har drivit frågan i mark och miljödomstolen om att försiktigt kunna bruka skog med höga naturvärden, i syfte att bibehålla naturvärdena och samtidigt kunna bedriva ett begränsat skogsbruk. Frågan avslogs och fick inte heller prövningstillstånd i mark och miljööverdomstolen. Det har fått till följd att avverkningsplanerna har reviderats och den totala slutavverkningsvolymen har sänkts för de närmaste åren.

Sammantaget är de områden med begränsat brukande, eller som undantagits skogsbruk helt på grund av höga naturvärden, omfattande och ökande. De uppgår till cirka 19 procent av den produktiva skogsmarksarealen, vilket är betydligt över genomsnittet i Sverige.

Efterfrågan på skogsråvara har varit god och priserna stigande. Trots kostnadsökningen för avverkning och transporter samt en lägre slutavverkningsvolym så har lönsamheten varit god. Årets avverkningar uppgick till 169 691 m³fub, varav hela 43 procent utgjordes av gallringar. Sammantaget blev resultatet för rörelsegrenen Skog 51,3 miljoner kronor

Fonden

Tack vare en positiv utveckling på finansmarknaden redovisade fonden ett resultat på drygt 8,2 miljoner kronor.

Jorden

Jordbruksverksamheten är den minsta rörelsegrenen och utgörs av sidoarrenden. Efterfrågan på jordbruksmark är svag och antalet jordbruksföretag minskar i stiftet. Resultatet blev knappt 0,2 miljoner kronor.

Prästlönetillgångarnas status

Prästlönetillgångarna (PLT) är att betrakta som en avkastningsstiftelse ett eget rättssubjekt som äger sig självt. Genom att egendomsskyddet varit starkt, har dessa historiska ändamålsbestämda egendomar genom århundradena bestått och behållit sitt ursprungliga syfte: att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans

förkunnelse. Detta trots att kyrkan genom historien haft stora behov av resurser för olika projekt och ändamål. Församlingarna har dock inte disponerat eller haft rätt att tillgodogöra sig värdena från PLT, annat än avkastningen för dess ändamål.

Den årliga avkastningen från stiftens samlade prästlönetillgångar utgör cirka 2–3 procent av Svenska kyrkans totala omsättning. Det kan tyckas lite men motsvarar vad staten ersätter Svenska kyrkan med för underhåll av kyrkobyggnader, kyrkoantikvarisk ersättning (KAE). För glesbygdpastoraten i vårt stift utgör avkastningen 5–8 procent av omsättningen. Avkastningen är oberoende av medlemsutvecklingen och kommer sannolikt att få en ökad betydelse med ett minskande medlemsantal i Svenska kyrkan.

Framtid

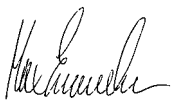
Idag är skogsbruket i en brytningstid, där de nödvändiga, långsiktiga förutsättningarna för att bedriva skogsbruk inte är kända. Förhoppningsvis kommer den översyn av regelverken som pågår inom EU, Sverige och Svenska kyrkan att tydliggöra de långsiktiga villkoren.

I en värld med en ökande befolkning, där jordens alla resurser är satt under stor press, är de resurser som är skapade genom fotosyntesen det enda naturligt hållbara.

Så trots att framtidsförutsättningarna är ovissa så vet vi att skogen har en viktig roll i den växande bioekonomin och den gröna omställningen. Prästlönetillgångarna har med sina skogar en stor potential att fortsatt bidra till den gröna omställningen och samtidigt fylla sitt syfte att ekonomiskt bidra till församlingslivet i dagens och morgondagens kyrka.

Detta är mitt sista bokslut då jag efter 36 år i stiftets tjänst kommer att avgå med pension. Jag vill tacka personal och egendomsnämnd för fint samarbete genom åren och önska lycka till med den fortsatta förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Max Enander
Stiftsjägmästare

Verksamhetsgrenar och översikt av verksamheten

Kyrkans markinnehav – den historiska bakgrunden

Ursprunget till den kyrkliga egendomen ligger långt tillbaka i historien. För att socknen skulle sig få en präst tilldelad ålades bönderna att bygga en kyrka och prästgård och att till kyrkobyggnaden lägga viss jord för byggnadernas och prästens underhåll. Då detta skett invigdes kyrkan av biskopen som också tilldelade församlingen en präst.

Andra vägar på vilka egendom tillförts Svenska kyrkan är genom donationer och testamenten. Också många av dessa härör från medeltiden. Successivt byggdes på detta sätt ett omfattande kyrkligt markinnehav upp. Prästlönefastigheterna och därtill hörande prästlönefonder kallas prästlönetillgångar.

Mål och grundsatser

Egendomsnämnden skall erbjuda församlingarna och stiftet en högkvalitativ förvaltning av prästlönetillgångarna. Vi skall fokusera på en jämn och stark lönsamhet.

Verksamhetsidé

Egendomsnämnden skall rationellt och effektivt tillvarata avkastningsmöjligheterna på prästlönetillgångarna, omfattande skogsbruk, jordbruk och prästlönefond, samtidigt som värdena i fastigheter och prästlönefond successivt byggs upp. Etiska aspekter samt natur- och kulturminnesvärden ingår i alla överväganden.

Mål

Egendomsnämndens övergripande mål är att skapa värden för de församlingar vilka har andelar i prästlönetillgångarnas avkastning. En god lönsamhet med bästa möjliga uthålliga totalavkastning eftersträvas.

Lag och kyrkoordning

Lagen om Svenska kyrkan (SFS 1998:1591) anger att prästlönetillgångarna skall bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Kyrkoordningen säger i kapitel 46 att prästlönetillgångarna skall förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Tillgångarna skall därtill förvaltas på ett etiskt för-svarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Prästlönefastigheter

I kapitel 46 i kyrkoordningen finns regelverket för förvaltningen av prästlönefastigheterna.

PRÄSTLÖNEFASTIGHETER. AREALREDOVISNING ENL. ALLMÄNNA FASTIGHETSTAXERINGEN

	Jämtlands län ha	Västernorrlands län ha	Total ha
Produktiv skogsmark	46 909	23 368	70 277
Betesmark	80	180	260
Åkermark	196	266	462
Skogsimpediment	17 010	4 260	21 270
Övrig mark	1 634	608	2 242
Totalt	65 829	28 682	94 511

PRÄSTLÖNEFASTIGHETER VÄRDEN

Miljoner kronor	Bokfört värde			Beräknat marknadsvärde	
	Z-län	Y-län	Hela stiftet 2024	Taxeringsvärde x 1,33	
				Hela stiftet 2024	
Skogsvärde	323,5	184,9	508,4		2665,5
Värde av skogsimpediment	4,6	1,6	6,2		56,0
Jordbruk	0,5	1,0	1,5		12,0
Ekonomibyggnader	0,1	0,1	0,2		0,9
Tomtmark	0,3	0,1	0,4		1,8
Bostadsbyggnader	0,2	0,1	0,3		1,3
Mark	0,3	0	0,3		8,1
Totalt värde	329,5	188,0	517,5		2745,6

Prästlönefonden

När en prästlönefastighet säljs har egendomsnämnden skyldighet att fondera ersättningen i prästlönefonden. Fondens avkastning ska användas för samma ändamål som avkastningen från prästlönefastigheterna.

Marknadsvärde

Vid värdering generellt är det viktigt att metod och beräkningsgrunden är känd. Vi liksom de flesta övriga stift använder oss av taxeringsvärdet gånger 1,33 för att få en kontinuitet i jämförelser mellan år och med andra stift. Skogarnas marknadsvärde är då 2,7 miljarder kronor.

För jämförelsen skall marknadsvärderingen göras med aktuell köpeskillingsstatistik för regionen 373 kr/m³sk som räknat på den totala virkesvolymen ger 3,5 miljarder kronor. Eftersom ca 22 % av den totala virkesvolymen utgörs av naturskyddad skog blir det beräknade marknadsvärdet på den brukade skogen 2,7 miljarder kronor beräknat med köpeskillingsstatistik.

Andelstal

Andelstalen motsvarar pastoratens ”aktier” i den gemensamma förvaltningen av prästlönetillgångarna (fastigheter och fonder). Andelstalet reglerar pastoratens rätt till del av överskottet från förvaltningen. Egendomarerna i sig är av stiftelselik karaktär och äger sig själva. Pastoratens andelstal är bestämt

per den 1 januari 1995 då den samlade förvaltningen av prästlönetillgångarna (jord, skog, fond) övergick till respektive stift.

Det totala antalet andelar är 606 093 andelar. Andelarna förändras inte genom köp eller försäljningar. Prästlönetillgångarna utgörs av ett slutet kapital som värdesäkras årligen dock får avkastningen inte återinvesteras utan ska delas ut till andelstalsägarna. Andelstalet per pastorat/församling redovisas i tabellen på sidorna 42–43. Ändring av andelstalen kräver en prövning av kammarkollegiet.

Jorden

På prästlönefastigheterna finns cirka 722 ha åker- och betesmark. Det mesta är utarrenderat som sidoarrenden. Sammanlagt finns 71 sidoarrenden. På skogs- eller åkermarken finns ytterligare ett flertal upplåtelser.

Det är 406 stycken jaktarrenden, vilka inbringar drygt 1,5 miljoner kronor årligen. Dessutom har vi 414 stycken markarrenden, 1 bostadsarrende och 15 fiskearrenden, som sammanlagt inbringar drygt 0,6 miljoner kronor.

Skogen

Avverkningar totalt

Alla kyrkans skogar har kompletta indelningshandlingar.

Avverkningar och skogvård har anpassats till ett långsiktigt bedrivet skogsbruk.

Under verksamhetsåret 1.1-31.12 2024 har följande volymer avverkats på prästlönefastigheterna:

	Rotposter Leverans- rotköp	Gallring och slutavverkning Leveransvirke	Summa	2023 Jämförelse
Jämtlands län, m3 fub	17 434	80 252	97 686	96 217
Västernorrlands län, m3 fub	67 019	4 985	72 004	74 268
Totalt	84 453	85 237	169 691	170 485

Uttryckt i skogskubikmeter är totala avverkningen 203 629 m³ sk.

Försåld volym med hänsyn tagen till lagerförändring 175 337 m³ fub

Gallring

I medelålders skogar har gallring utförts varvid följande virkesmängder och arealer berörts:

	2024 Y-län	2024 Z-län	2024 Hela stiftet	2023 Jämförelse
Gallringsvirke, m3 fub	27 488	45 648	73 136	59 676
Gallrad areal, ha	511	920	1431	1253

Slutavverkning

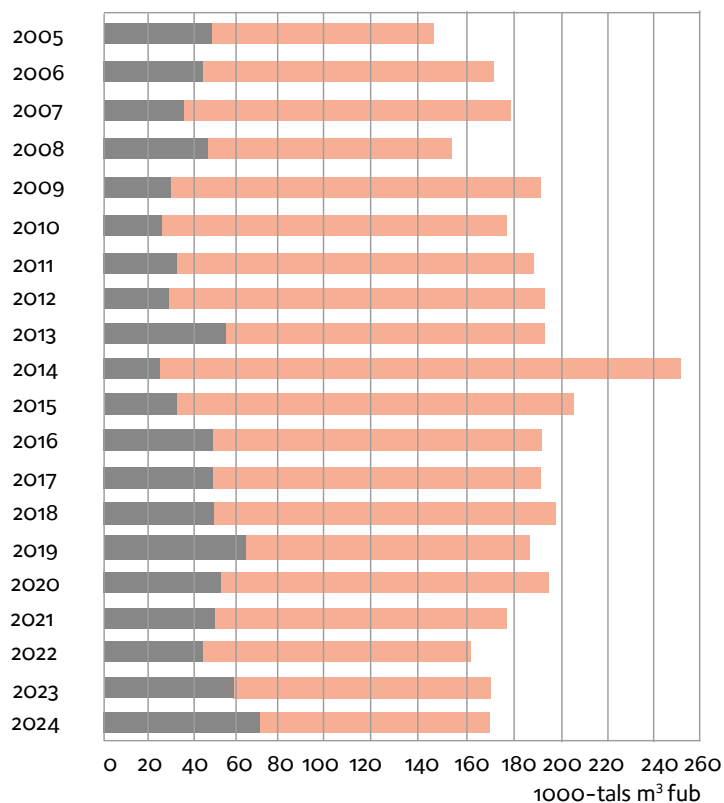
Huvuddelen av avverkningarna sker i mogna bestånd. Den upptagna hyggesytan redovisas nedan:

	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Västernorrlands län, ha	228	228	232	169	252	233	277
Jämtlands län, ha	279	285	363	356	401	359	465
Totalt, ha	507	513	595	526	654	592	742
Årlig hyggesyta i procent							
av all produktiv skogsmark	0,72	0,73	0,85	0,75	0,94	0,85	1,06
Motsvarar en omloppstid av år*	139	136	117	133	107	118	94

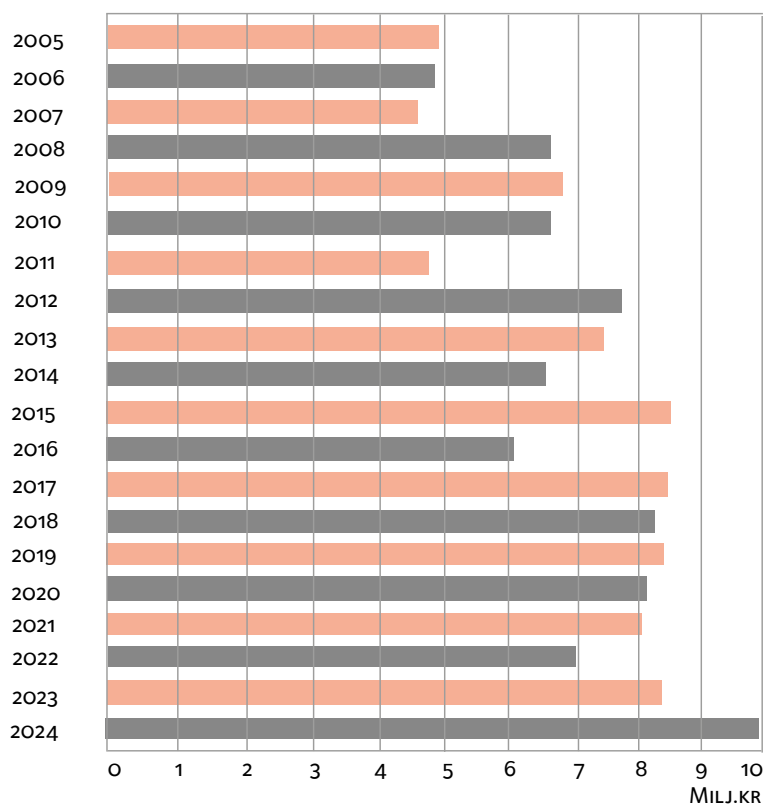
* Lägsta tillåtna slutavverkningsålder är 80 år i snitt för stifts skogar

AVVERKNING, GAGNVIRKE 2005-2024

SKOGSVÅRDSKOSTNADER 2005-2024

Skogsvård

Under året 1.1-31.12 2024 har följande skogsvårdsarbete utförts:

	2024 Y-län	2024 Z-län	2024 Summa	Jämförelse 2023 Summa
Markberedning, ha	122	265	388	501
Plantering och sådd, ha	110	366	476	555
varav Contortatall, ha	0	0	0	0
Röjning, ha	460	629	1089	627

Fastighetsunderhåll

Avverkning och skogsvård är två stora arbetsområden inom skogsförvaltningens verksamhet. För att underlätta skogsarbetet byggs nya skogsbilvägar och underhålles befintliga vägar. Byggnader på skogen underhålles, rågångar rensas och andra åtgärder utföres som vidmakthåller eller förbättrar fastigheterna.

Under året 1.1-31.12 2024 har bland annat följande åtgärder utförts:

	2024 Y-län	2024 Z-län	2024 Summa	Jämförelse 2023 Summa
Vägunderhåll, km	77	402	479	333
Vägbyggnad, km	3	8	11	16
Skyddsdikning, km	0	0	0	0
Nydikning, ha	0	0	0	0
Rågångar, underhåll, km	5	8	13	10
Skogsgödsling, ha	0	0	0	0
Naturvårdsarbeten, ha	0	62	62	89

Personal

Som distriktschefer finns fyra stiftsskogvaktare, placerade i Ytterhogdal, Strömsund, Trångsviken och Härnösand. Sommartid anlitas skogsentreprenörer för röjnings- och planteringsarbeten. All avverkning sker av inledda skogsmaskinentreprenörer. På kontoret i Härnösand arbetar fem personer totalt.

Antalet personer som har eller har haft anställning. Fast anställda, deltidsanställda, tillfälligt anställda samt entreprenörer.

	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Skogsarbetare, säsongsanställda	-	-	-	-	-	-
Skogsarbetare extra, plantering mm	-	-	-	-	-	-
Stiftsskogvaktare	4	4	4	4	4	4
Huvudkontor	3,3	3,8	3,5	3,5	3,5	3
Entreprenörer	62	48	40	66	76	64
Totalt	69,3	55,8	47,5	73,5	83,5	71

Stiftsskogsvaktare Jan-Olof Eriksson använder en tillväxtborr för att mäta åldern på en tall som visade sig vara 300 år

FOTO: ANNA MARINTELL

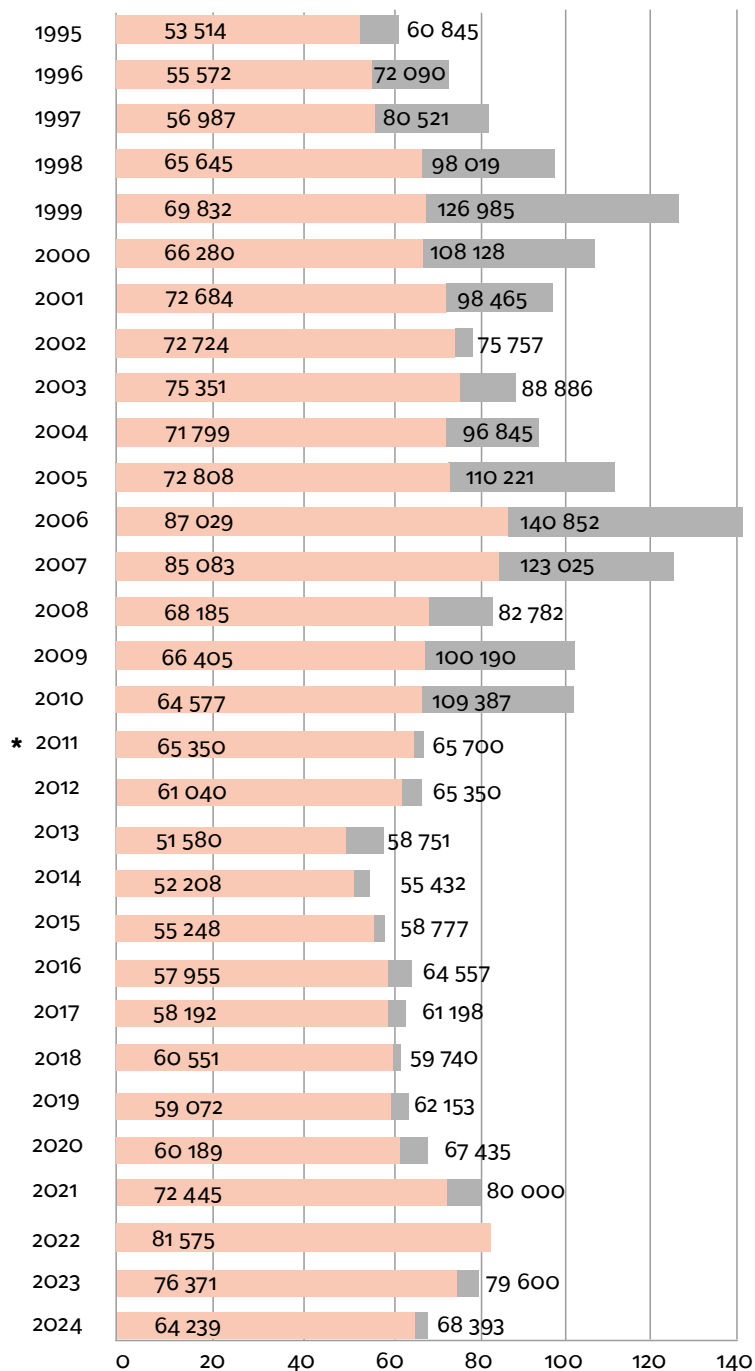
Förvaltningsexkursion i Härjedalen här på besök i kyrkans Naturreservat Hede Tallurskog.

Bjarne Tuutturen visar och berättar om områdets unika naturvärden

FOTO: KATARINA HALLENBORG

Prästlönefondens utveckling

Grundkapital och marknadsvärde per 31.12 (tusental kronor)

Med grundkapital menas det kapital pastoraten satte in 1 januari 1995 och som senare förändrats genom köp och försäljningar av fastigheter samt den årliga värdesäkring.

* Prästlönefonden har rensats från tidigare års vinster som samförvaltats i fonden.

Miljöarbete

Kyrkan är en av landets äldsta markägare och har ägt mark i tusen år. Redan år 1008 omnämns en gåva till Skara biskopstol i samband med Olof Skötkonungs dop i Husaby källa. Brukandet av mark har därmed en mycket lång tradition inom kyrkan. Tidigt fanns regler och planer för att upprätthålla ett uthålligt brukande med ett evigt perspektiv. Sättet att bruka marken har varierat över tiden. Med forskning och erfarenheter erhålls nya kunskaper som ofta leder till ändrade värderingar. Idag är det därför en självklarhet att vårt skogsbruk är förenat med en hög ambition vad gäller natur- och kulturminnesvård. Vi har så kallade gröna skogsbruksplaner och ett flertal områden finns avsatta som kyrkoreservat och stora arealer är undantagna skogsbruk.

Klimatförändringen

Samlad expertis är enig om att förbränningen av fossila bränslen har ökat växthuseffekten med den följden att medeltemperaturen stiger på jorden. För att motverka den utvecklingen strävar man att efter att övergå till alltmer förnyelsebara energikällor. Skogens roll som förnyelsebar resurs och kvävebindare har blivit mer allmänt känt och uppmärksammat. En effekt av temperaturökning är att det förväntas bli ökad nederbörd i form av regn samt ökade risker för skadeinsekter. En temperaturökning leder även till en längre vegetationsperiod med en ökad tillväxt i våra skogar.

Brukad mark

Nämnden förvaltar 94 511 ha mark varav cirka 81 500 ha är skogsmark enligt internationell definition (kröntäckningsgrad). Den produktiva skogsmarksarealen är 70 277 ha enligt svensk definition. Av det totala markinnehavet brukas cirka 53 000 ha för virkesproduktion. Tillväxten i skogarna är högre än tidigare beräkningar och det totala virkesförrådet ökar.

Miljöcertifiering

Egendomsnämnden har sedan lång tid miljöcertifierat skogsbruket enligt PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes). Som ett led i Svenska kyrkans försoningsprocess med det samiska folket har eigendomsnämnden under året även låtit FSC certifiera skogsbruket. Det innebär bland annat nya rutiner vad gäller samplanering. För att möta de nya administrativa kraven har en ny tjänst som certifieringsansvarig inrättats och tillsatts. Tjänsten delas med Luleå stift. För att rationellt kunna hantera rutiner, internkontroller och revisioner kring skogscertifiering så en gemensam paraplyorganisation bildats av samtliga stift, STEF (Stiftens eigendomsförvaltningars förening). Föreningen har en expert anställd som organiserar bland annat interna revisioner och gemensamma utbildningar. Föreningens verksamhet kontrolleras i sin tur av en extern oberoende auktoriserad revisor.

För den interna kontrollen och uppföljningen anlitar Svenska kyrkans skogscertifiering Hushållningssällskapet i Karlstad. Resultatet visar att vi lever upp till standarden på ett bra sätt. Certifieringen innebär att särskilda kriterier ska uppfyllas, bland annat att anlitade entreprenörer ska vara PEFC certifierade. Utöver de krav som ställs i fält ska förvaltningens rutiner och administration dokumenteras och följas upp. Kravet på metoder och rutiner är ett led i att ständigt sträva efter förbättring.

Certifieringskraven anger en miniminivå och visar inte den enskilde markägarens verkliga ambition. Stiftet har exempelvis för närvarande långt mer skogsmarksareal undantagen skogsbruk än kraven anger. En grön skogsbruksplan ska finnas där bland annat alla naturvårdsområden finns markerade på kartan.

AGENDA 2030 – FNs GLOBALA MÅL FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Klimatkrisen är vår tids stora gemensamma utmaning och här arbetar Egendomsnämnden i Härnösands stift aktivt med sex av hållbarhetsmålen som är kopplade till miljö och klimatfrågor.

Mer om Agenda 2030 kan du läsa på:
www.globalamalen.se

► **KLIMATEFFEKTER AV SKOGSBRUKET**

- Vi vet idag att skog har stor betydelse för klimatet genom
- sin förmåga att ta upp koldioxid, som är den viktigaste växthusgasen
 - att den stående skogen lagrar infångat kol i trädens biomassa
 - att de produkter som kan tillverkas av det skördade virket kan ersätta till exempel betong, stål, plast och fossila bränslen. Därmed minskar de klimatdrivande utsläppen av fossilt kol.

Detta innebär att skogsbrukets åtgärder, skötselbeslut och metodval inte bara påverkar ekonomi och virkesproduktion utan också får en tydlig inverkan på den s.k. kolbalansen som, tillsammans med substitutionseffekten, utgör ett mått på skogens klimatpåverkan. Egendomsnämnden förvaltar 70 277 ha produktiv skogsmark, varav 19% med restriktioner av olika slag, mestadels i form av särskild naturhänsyn. Här sammanfattas kolbalansen för skogsbruket. Endast produktiv skogsmark ingår i analyserna, eftersom detta är den areal som påverkas av skogsbruket. Sedan år 2012 har eigendomsnämnden låtit beräkna verksamhetens årliga klimatpåverkan genom en årlig kolbalansberäkning.

**Stiftets skog är en kolsänka.
Lagret av kol ökade under 2024
motsvarande 152 500 ton CO₂**

Virkesförrådet år 2024, inklusive döda träd, är ca 9,9 miljoner m³sk. Det motsvarar 13,7 miljoner ton koldioxid. År 2024 tillväxte skogen med 305 000 m³sk. Efter avdrag för avverkning, totalt 200 000 m³sk, ökade virkesförrådet i stiftets skog med 105 000 m³sk, motsvarande 152 000 ton CO₂. Förrådet av kol i skogsmarken är stort. Det motsvarar 12,9 miljoner ton CO₂, men ökar endast långsamt, 950 ton under året. Den totala kolsänkan i skog och mark ökade 2024 motsvarande, 152 950 ton CO₂.

**Virket sänkte utsläppen av fossil CO₂
med över 180 000 ton**

Direkta substitutionseffekter av det virke som försålts under året minskade utsläppen av fossil koldioxid med 180 500 ton. Siffran kan ökas om mer av tillväxten avverkas liksom om en större del av de avverkade trädens biomassa kunde tillvaratas, till exempel ett ökat uttag av biobränsle. Klimatnyttan av stiftets skogsbruk kan även ökas genom skötselåtgärder för att öka tillväxten - och därmed kolinbindningen.

**Skogsbruk och virkestransporter
ger måttliga utsläpp
– totalt ca 2 190 ton/år**

Skogsbruk och transporter medför utsläpp av fossil koldioxid från fordon, maskiner, plantskolor etc. Utsläppen från skogsbruksarbeten är totalt sett mycket låga i jämförelse med de positiva bidragen från skog som kolsänka, genom lagring av kol i produkter och ersättning av fossilintensiva produkter. Störst utsläpp kommer från virkestransport och väghållning som står för hälften av utsläppen. Avverkning och terrängtransport ger ca 40 % och skogsvårdsarbeten (som markberedning, plantering och röjning) omkring 10%. Under 2024 var utsläppen av fossil koldioxid 2 190 ton. Det är något högre än tidigare år, vilket beror på den sänkta reduktionsplikten.

**Trender – ökande naturhänsyn
och höjda virkesförråd**

Andelen skog med förhöjd miljöanpassning har ökat kraftigt. Idag brukas 19 procent av skogen med förstärkt hänsyn, med naturvårdsinriktad skötsel eller lämnas helt orörd. Det är betydligt över genomsnittet i Sverige och är positivt för biodiversiteten. Nackdelar kan vara att skogarna bidrar med mindre virke till samhällsekonomin och till den gröna omställning som på sikt krävs för att motverka klimatförändringen. I arbetet med omställningen till ett samhälle grundad på en hållbar och uthållig grön ekonomi måste flera nyttor vägas mot varandra såsom ekologiska, ekonomiska, sociala och andliga. Utmaningen och svårigheten är att hitta en balans mellan de målkonflikter som finns.

VERKSAMHETENS KOLDIOXIDBALANS 2024

	ton CO ₂
Tillväxt	441 500
Avverkning + övriga avgångar	-289 500
Utsläpp (maskiner, transporter)	- 2 000
Nettoinlagring "ovan jord"	150 000
Markkolsinlagring (medeltal för längre tid)	1 000
Substitutionseffekt	180 000
Totala klimatnyttan (förhindrat utsläpp av fossil CO ₂)	331 000 ton CO₂

Det intellektuella kapitalet

Det finns tillgångar som inte redovisas i balansräkningen men som ändå utgör en stor tillgång för egendomsnämnden. Genom att redovisa det så kallade intellektuella kapitalet vill vi ge en beskrivning av dessa tillgångar. Det intellektuella kapitalet är uppdelat i tre delar:

- Humankapitalet utgörs av den kunskap och kompetens som de anställda besitter.
- Strukturkapitalet är de specialanpassade resurser som byggts upp kring verksamheten. Vanligtvis databaser, dataprogram, organisationsstrukturer och dyligt.
- Kundkapitalet är våra relationer med kunder såsom sågverk, skogsindustri, arrendatorer med flera.

Humankapitalet

Förvaltningen består av två centralt placerade stiftsjägmästare, en ekonom, en certifieringsansvarig och fyra stiftsskogsvaktare. Samtliga har en högskoleutbildning i botten. Ledningsfunktionen sköts från Härnösand av de två stiftsjägmästarna. Den operativa verksamheten inom de fyra skogvaktardistriktet sköts av respektive stiftsskogsvaktare. Den sammanlagda erfarenheten från arbetet inom förvaltningen uppgår till 127 manår.

Strävan är att upprätthålla en rationell och kostnads-effektiv förvaltning med hög kvalitet som är rustad att leva upp till de förväntningar och krav som ställs. Det är därför viktigt att personalen ständigt tar till sig ny

kunskap grundad på forskning och erfarenheter. Samt att ny rationell teknik tas tillvara i förvaltningen. Under året har bland annat utbildning skett inom följande områden:

- Naturvärdesbedömning
- Geografiskt informationssystem (GIS)

All avverkning sker med anlitade entreprenörer. Det ställs krav på att samtliga entreprenörer ska vara PEFC certifierade. Flera entreprenörer är årligen återkommande och har arbetat åt kyrkan under lång tid.

Strukturkapitalet

Vi är tillsammans med stiftet ansluten till den gemensamma IT-plattformen, GIP. Det skogliga GIS-systemet ligger på egen server. Varje stiftsskogsvaktare har via uppkoppling möjlighet att ansluta till det centrala datasystemet för att administrera det egna distriktets skogsplaner med digitala kartor. Det skogliga registret med tillhörande kartor ajourförs löpande. Vi har ett GIS system med möjlighet att skapa kartor efter olika behov. Via GIS systemet finns även åtkomst mot olika myndighetsregister såsom riksan-tikvarieämbetet för fornlämningar och skogsstyrelsen för naturskyddade områden.

I fält används handburna GPS mottagare som även de är integrerade i GIS systemet.

Samtliga fakturor hanteras digitalt och även inkommande handlingar skannas och administreras digitalt. Därmed erhålls samtidigt ett elektroniskt arkiv över verifikat och handlingar. Genom uppkoppling har stiftsskogsvaktarna även möjlighet att ansluta sig till stiftskansliet och virkes-redovisningssystemet VIOL. Vi driver tillsammans med nio andra stift STIFAST ek. förening som har utvecklat ett fastighets- och arrenderegister varifrån närmare ett tusen arrenden administreras. Under året har skogsbruksplanerna ajourförts med hjälp av laserdata. Digitala markstruktur-kartor i kombination med grundvattenkartor är ett stort stöd vid avverkningsplanering för att minska körskadorna vid avverkning.

Vidare har vi direktkoppling till lantmäteriets centrala fastighetsregister med tillgång till alla officiella fastighets-uppgifter och fastighetskartor. Arbeta pågår för att sam-ordna system med andra stifts egendomsförvaltningar.

Genom fastighetsinnehavet är egendomsnämnden engagerad i ett flertal samfälligheter.

Vad gäller jakt och fiske så ingår prästlönetillgångarna i 55 viltvårdsområden och 100 fiskevårdsområden.

Skogsbilvägarna är ofta samägda och drivs som vägsam-fälligheter. Prästlönetillgångarna är delägare i 151 vägsam-fälligheter.

När det gäller certifieringsarbetet så driver vi tillsammans med 12 andra stift Stiftens egendomsförvaltningars förening (STEF) för att på ett enhetligt och rationellt sätt sam-ordna miljöarbetet. Vi är genom STEF delägare och en av grundarna till EC-Skog som certifierar skogsentreprenörer enligt PEFC-standarden. Idag har EC-skog 2 547 certifierade skogsentreprenörer runt om i Sverige. Datadriften för skogsbruksplanerna är samordnade med sex andra stift.

I ENSO, egendomsförvaltningarnas samarbetsorgan, sker en samordning av gemensamma frågor. Där är samtliga stift representerade genom respektive ordförande och förvaltningschef.

Genom skogsbruket är vi medlem i Skogforsk, Stiftelsen Skogsbrukets forskningsinstitut och Biometria ek. för.

Kundkapitalet

Genom fortlöpande kontakter med våra kunder följer vi efterfrågan på virket. Under året har även ett flertal indu-strier besökts. Vid årets förvaltningssekskursion med temat ”från skog till industri” besöktes en avverkningsstrakt och Octo Woods stolpfabrik i Kärlarne.

Risker och riskkontroll

All verksamhet är dagligen utsatt för risker. Med en aktiv riskhantering kan riskerna begränsas och kontrolleras.

Rätt urval av medarbetare och kunskapskontroll bidrar till att hålla nere risken. Kundurvalet är också ett sätt att minska risken. Nedan anges några riskområden

Kredit och motpartsrisker

Löpande under året levereras virkesvolymen till ett rätt så stort antal kunder. Regelmässigt krävs förskottsbetalning eller säkerheter, vanligen bankgarantier, för köparna motsvarande virkesvärdet. Undantag görs för börsnoterade företag, exempelvis SCA, som anses som säkra köpare.

Valet av kunder är den viktigaste riskhanteringen. I oklara fall införskaffas kreditupplysningar. Arrenden och hyror betalas i förskott, varför risken för utebliven betalning begränsas. Vid fastighetsförsäljningar krävs full betalning innan avstyckning eller lagfarter beviljas för köparen.

Marknadsrisker

Virkespriserna varierar enligt köparnas marknadsprislistor. Vi strävar efter att teckna avtal som begränsar prisvariationer. Olika försäljningsmetoder prövas.

Finansiella instrument

För förvaltningen av prästlönefonden finns en etiskpolicy som följer Svenska kyrkans centrala policy. Därutöver finns en placeringspolicy som reglerar allokeringen samt vilken typ och fördelning av finansiella instrument som tillåts i portföljen. Genom en spridning på korta och långa köp av obligationer kan ränterisken nedbringas om än den

finns. Aktier är starkt beroende på kursutvecklingen på fondbörsen. Aktier köps i huvudsak via fonder med spridning på olika branscher och företag samt även en del på utlandsmarknaden.

Operativa risker

Administrativa risker kan motverkas genom tydliga rutiner för personalen samt fortlöpande adekvat vidareutbildning. Den internkontrollen är viktig och kan vidareutvecklas.

IT-risker kan alltid förekomma. I möjligaste mån är vi anslutna till transaktionssystem via storbankerna.

Det tas dagligen säkerhetskopior på databaserna på vår centrala dataserver. De så kallade legala riskerna, brottslighet, förebyggs genom internkontroll. För avverkat virke är vi noga med skyddsmärkningen av virket för att förhindra virkestölder och felaktiga redovisningar av inmätt virke. Vi har en egen kulör, lila, registrerat hos Biometria som stiftets egen färg vid virkesmärkning. Vi ligger uppkopplad till VIOL-systemet, där all virkesredovisning sker. Genom vår direkta uppkoppling till VIOL-systemet kan vi kontrollera virkesflödet varje dag. Vi får även löpande rapporter från våra avverkningsentreprenörer om producerade virkesvolymen.

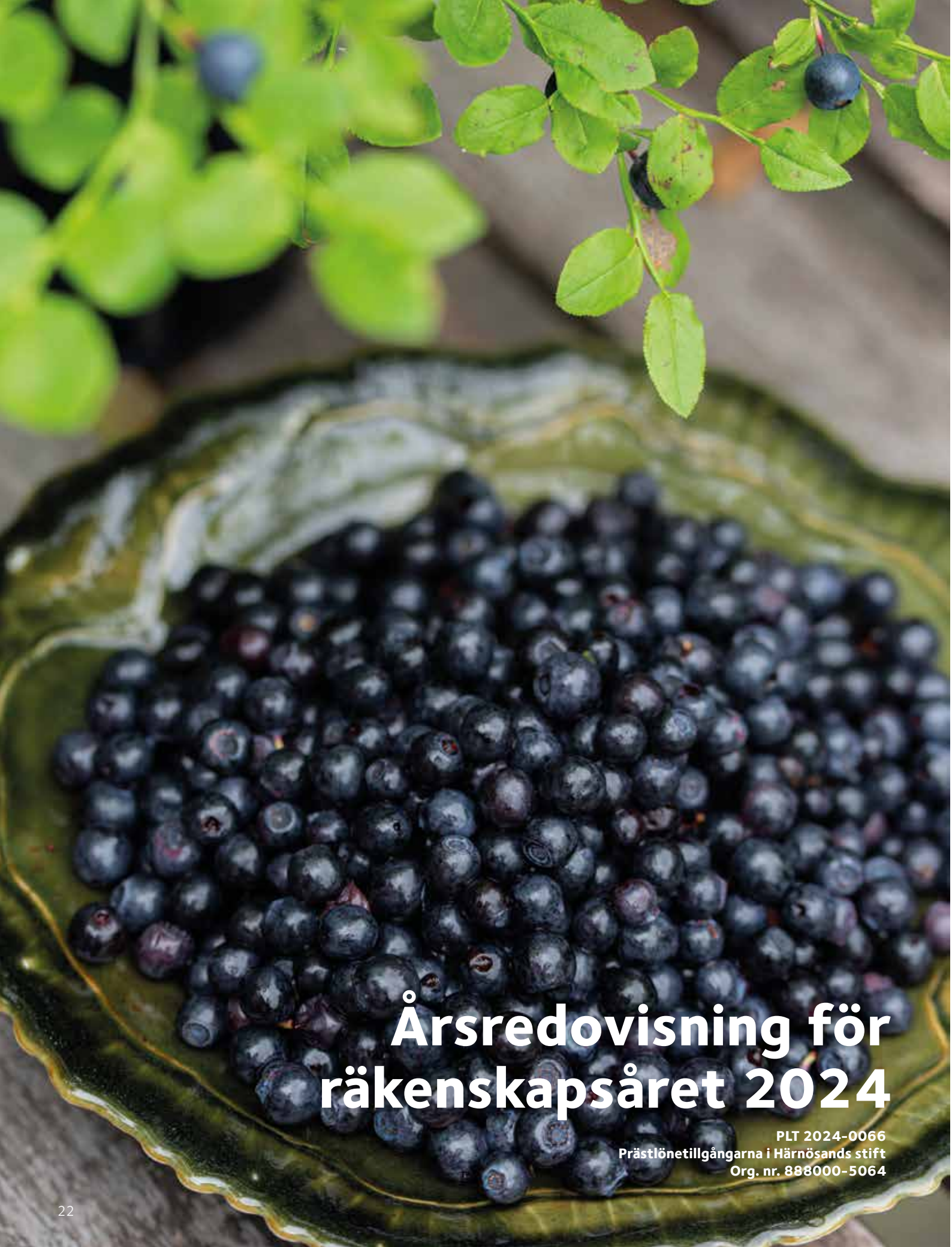
Försäkringar

All skogsmark är brandförsäkrad hos Länsförsäkringar. Byggnader är fullvärdesförsäkrade eller första risk försäkrade motsvarande värdet. Vi har en försäkring på person- och sakskada på upp till 10 miljoner kronor.

Renar som gräver efter marklav.

FOTO: ANNA MARNTELL

Årsredovisning för räkensårsåret 2024

PLT 2024-0066
Prästlönetillgångarna i Härnösands stift
Org. nr. 888000-5064

Förvaltningsberättelse

Prästlönetillgångarnas historik

Ursprunget till den kyrkliga egendomen ligger långt tillbaka i historien. För att en socken skulle få sig en präst tilldelad, ålades bönderna att bygga en kyrka och prästgård och att till kyrkobyggnaden lägga viss jord för prästens underhåll, prästlönefastigheter. När prästlönefastigheter säljs ska köpeskillingen fonderas i prästlönefonden. Prästlönetillgångarna utgörs därmed av antingen prästlönefastigheter eller prästlönefond.

Prästlönetillgångarnas rättsliga ställning

Prästlönetillgångarna har genom århundraden setts som självägande stiftelseliknande rättssubjekt. I samband med relationsändringen kyrka-stat år 2000 har i lag klarlagts att prästlönetillgångarna ska förvaltas som självständiga rättssubjekt. Fastigheterna saknar lagfart men har inskrivningen ”Prästlönetillgång, Svenska Kyrkan”. Den rättsliga synen på prästlönefastigheterna har därmed inte ändrats sedan dess tillkomst. Prästlönetillgångarna är till sin karaktär lik avkastningsstiftelser, stiftelselagen är dock ej tillämplig. Svenska kyrkan äger inte dessa tillgångar men har enligt lag ansvaret att förvalta och rätt till avkastningen för dess ändamål. Att endast avkastningen får användas skall garantera att förmögenheten består över tiden. Kapitalvärdesskyddet för prästlönefonden sker genom krav på årlig värdesäkring och prästlönefastigheterna antas värdeskyddade genom att fastighetspriserna följer den allmänna kostnadsutvecklingen.

Förvaltningsuppdraget

Enligt lag 1998:1591 ska prästlönetillgångarna förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Genom kyrkoordningen, kap 46 §2, har Svenska kyrkan delegerat sitt förvaltningsuppdrag till stiftens. Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning och får utfärda särskilda bestämmelser om förvaltningen. Stiftsfullmäktige i Härnösand har, liksom sju andra stift, utsett en Egendomsnämnd med ansvar och uppgift att förvalta stiftets prästlönetillgångar. Prästlönetillgångarna består av tre rörelsegrenar jord, skog och fond vilka utgör egna resultatenheter. Förvaltningen av prästlönetillgångarna ska bära sina egna kostnader. Prästlönetillgångarnas säte är beläget i Härnösands kommun.

Förvaltrad areal

Egendomsnämnden i Härnösands stift förvaltar 94 511 ha, av detta är 70 277 ha produktiv skogsmark.

Avkastning och ändamål

Enligt lag 1998:1591 har prästlönetillgångarna till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. De församlingar och pastorat vari prästlönetillgångarna har sitt ursprung, har andel i avkastningen. Andels-

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusental kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

talsägarna har rätt till minst hälften av avkastningen, resterande del ingår som del av det inomkyrkliga utjämningsystemet. Det är stiftsfullmäktige som fastställer utdelningens storlek och fördelning. I Härnösands stift har utdelningen fördelats med hälften enligt andelstalen och hälften till det inomkyrkliga utjämningsystemet. Ändamålet med avkastningen är att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse, KO 46 kap §1. Endast avkastningen får användas för ändamålet.

Resultat och ställning

Rörelsegrenen Skog

Under året avverkades totalt 170 485 m³fub (160 757 m³fub). Gallringsavverkningarna utgjorde 35% (28%) av volymen. Den försålda virkesvolymen med hänsyn tagen till lagerförändringen uppgick till 166 512 m³fub (159 787 m³fub). Årets resultat blev 53,8 mkr (51,1 mkr). Ersättningen för fallrätter och vindkraft minskade med 5,9 mkr och uppgick till totalt 7,4 mkr.

Rörelsegrenen Jord

Jordbruket utgör den minsta delen av prästlönetillgångarna i Härnösands stift. Samtliga gårdsarrenden är avvecklade. Jordbruksmarken utarrenderas som sidoarrenden. Efterfrågan på jordbruksmark är relativt svag i stiftet. Överskottet från jordbruket blev 224 tkr (199 tkr).

Rörelsegrenen Fond

År 2024 blev ett dynamiskt år på finansmarknaden. Centralbankerna fortsatte att justera sina styrräntor nedåt i takt med fallande inflation och för att stimulera ekonomin. Bolagens vinster fortsatte att öka och arbetsmarknaden förblev robust, särskilt i USA, vilket bidrog till ekonomisk stabilitet. Börsen upplevde betydande svängningar under året, med en stark start följt av osäkerhet kring energipriser och geopolitiska spänningar.

Centralbankernas signaler om fortsatta räntesänkningar under 2025 bidrog till positiva händelser. Efter en intensiv valkampanj och en jämn valdag, vann Donald Trump, vilket motogs positivt av framförallt den amerikanska aktiemarknaden. Svenska börsen (AFGX) steg med 6%, där stora industribolag fortsatte att leda utvecklingen medan småbolagen hade en mer blandad prestation.

Globala aktier ökade än mer, med betydande bidrag från den amerikanska teknologisektorn.

Portföljen har under året haft en övervikt i aktier, vilket har bidragit positivt till avkastningen. Portföljen steg med 11% under 2024. Per 2024-12-31 utgjorde den svenska aktiemarknadens andel 27%, den utländska aktiemarknaden 26%, alternativa investeringar 15% och räntemarknaden 30%.

Värdet på värdepappersportföljen per 2024-12-31 var 68,4 mkr. ►

FLERÅRSÖVERSIKT (I Mkr)

	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	116,9	106,2	97,1	103,5	86,8
- varav resultat vid avyttring av prästlönfastigheter	4,6	1,2	0,7	8,0	0,6
Årets resultat	59,1	48,2	43,5	51,8	34,0
Förslag till utdelning	44,0	39,0	38,0	40,5	39,0
Balansomslutning per bokslutsdag	686,6	664,7	666,0	651,3	642,7
<i>Nyckeltal</i>					
Vinstmarginal skog (%)	47,5	51,1	48,9	47,5	37,0
Vinstmarginal jord (%)	90,0	113,1	85,8	87,0	76,3
<i>Direktavkastning</i>					
Direktavkastning, skog (%)	2,4	2,5	2,4	1,9	1,6
Direktavkastning, jord (%)	1,8	1,5	1,3	1,7	1,4
Direktavkastning, fond (%)	0,2	0,5	0,1	0,3	3,5
Direktavkastning förvaltade tillgångar	2,3	2,4	2,2	1,9	1,7
<i>Totalavkastning</i>					
Totalavkastning, skog (%)	2,5	2,5	2,3	2,6	1,6
Totalavkastning, jord (%)	1,8	34,8	0,0	-3,5	7,2
Totalavkastning, fond (%)	11,9	10,7	-2,2	30,7	13,8
Totalavkastning förvaltade tillgångar	2,8	3,0	2,3	3,6	2,0
Marknadsvärden förvaltade tillgångar (1)					
Skog	2 046	2 722	1 993	1 991	1 982
Jord	12	16	11	11	12
Fond	68	80	80	80	67
Summa marknadsvärde	2 127	2 818	2 083	2 082	2 061

Nyckeltalsdefinitioner

Vinstmarginal (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat, exklusive realisationsresultat och avskrivningar, dividerat med rörelsens intäkter.

Direktavkastning (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat, exklusive realisationsresultat och avskrivningar, dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar.

Totalavkastning (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat, inklusive realisationsresultat och avskrivningar, plus värdeutveckling under året dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar.

1) Schabloniserade marknadsvärden för jord och skog beräknas som taxeringsvärdet *1,33 för att möjliggöra relevanta jämförelser över tid och mellan stiftet.

För att det genomsnittliga marknadsvärdet på skogen ska

överensstämma med värdeutvecklingen över tid, så används ett 5-årsnitt.

Marknadsvärde grundat på 2024 års köpeskillingsstatistik från Ludvig & Co., 373 kr/msk, se nedan.

Ca 22 % av den totala virkesvolymen utgörs för närvarande av naturskyddad skog och genererar därmed ingen ekonomisk avkastning, se nedan.

	2024-12-31	2023-12-31
Skogsvärde totalt	3 494 mkr	3 990 mkr
-direktavkastning	1,5%	1,2%
Skogsbruksvärde brukad skog	2 693 mkr	3 200 mkr
-direktavkastning	2,0%	1,5%

Från och med upprättande av årsredovisning 2022 övergick Härnösands stifts Prästlönetillgångar att tillämpa KPIF (KPI med fast ränta) som inflationsmått för värdesäkring av prästlönefondskapitalet. Tidigare år har inflationsmättet KPI använts för motsvarande värdesäkring. I år uppgick värdesäkringen till 1,0 mkr (1,8 mkr).

Årets resultat uppgick till 8,2 mkr (0,5 mkr). Orealiserade vinster uppgick till 5,1 mkr (5,3 mkr).

Finansiella instrument

Förvaltarens riktlinjer för placering av prästlönefonden

Prästlönefonden förvaltas diskretionärt av Handelsbanken. Placeringarna sker efter en av stiftsfullmäktige fastställd finanspolicy. Portföljen medger aktier mellan 30% - 60%, räntebärande värdepapper 35% - 60% samt alternativa investeringar med kapitalskydd 10% - 15%. Den neutrala fördelningen i fonden är 50% - 35% - 15%. Finanspolicyn är anpassad efter Svenska Kyrkans centrala policy och ställer höga krav vad gäller bland annat vapen, alkohol och porr.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Den av kyrkomötet initierade utredningen om hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk lämnade sitt betänkande under hösten. Uppdraget handlar om utformningen av kyrkoordningens bestämmelser för att säkerställa en så ekologiskt, ekonomiskt, socialt samt andligt och existentiellt hållbar skogsförvaltning som möjligt.

Utredningens förslag innebär bland annat en omfattande omläggning av skogsbruket och att styrningen av förvaltningen till stor del ska ske från Svenska kyrkans nationella nivå. De minskade intäkterna som förslagen innebär ska kompenseras med en hållbarhetsavgift som läggs på pastorat och församlingar. Engagemanget och debatten kring utredningens förslag har varit hög och polariserad i media och i sociala forum. Förslaget kommer att remisshanteras under 2025.

Den 23 november 2023 drabbades Svenska kyrkan av följdena av en så kallad ransomware-attack. Angreppet var omfattande och berörde hela Svenska kyrkan. Angreppet medförde att samtliga servrar stängdes ner för att förhindra att angriparen fick tillgång till känslig information. Ekonomisystemet var nedstängt under två månader. Trots nedstängningen lyckades förvaltningen hålla igång verksamheten enligt plan utan det digitala stödet. Extra personal anställdes i början av 2024 för att hålla tidsplanen med bokslutsarbetet. Svenska kyrkan har vidtagit åtgärder för att minska riskerna för att denna situation ska uppträffa igen.

I försoningsarbetet med det samiska folket, har Svenska kyrkan antagit en handlingsplan för åren 2022-2031 med åtaganden, kopplade till ursäkten till det samiska folket. Handlingsplanen innehåller bland annat insatser som rör Svenska kyrkans markförvaltning och skogsbruk. Ett område som särskilt lyfts fram av Samiska rådet i Svenska kyrkan och andra samiska företrädare är de nordliga stiftens val av skogscertifiering. Från samiskt håll anföras att så kallad FSC-skogscertifiering

skulle behöva användas för att på ett bättre sätt respektera urfolksrättens principer.

Som ett led i försoningsarbetet har Egendomsnämnden låtit FSC certifiera skogsbruket under året. Skogsbruket som sedan långt tidigare är PEFC certifierat blir därmed dubbelcertifierat. FSC certifieringen innebär bland annat att nya rutiner införs där samråden ersätts med samplanering med samebyarna inför skogsbruksåtgärder. För att klara den ökade administrationen som dubbelcertifieringen innebär, har en ny tjänst som certifieringsansvarig inrättats och tillsatts. Den nya tjänsten delas med Luleå stifts Prästlönetillgångar som samtidigt låtit dubbelcertifiera sitt skogsbruk.

Prästlönetillgångarna har att balansera mellan olika intressen, såsom miljö-, sociala- och ekonomiska intressen. Det är ibland en komplicerad balansgång som självklart alltid utgår från de lagar och ramverk som gäller svensk naturvård. Beprövad erfarenhet och aktuell forskning är nyckelord för egendomsförvaltningens arbete, när det gäller synen på såväl ekonomisk avkastning som biologisk mångfald och andra miljöhänsyn. Förvaltningen deltar i samarbete med SLU i flera forskningsprojekt kopplat till hyggesfritt skogsbruk. Genom dessa samarbeten bidrar förvaltningen till ökad kunskap och en utveckling av skogsbruket.

Vårt stifts skogar förvaltas med en längre omloppstid än storskogsbruket i övrigt. En högre avverkningsålder innebär att olika naturvärden hinner utvecklas till gagn för mångfalden. Den nya tillämpningen av artskyddsförordningen har dock inneburit att allt fler av de planerade slutavverkningarna fått ställas in. Egendomsnämnden har drivit frågan i mark och miljödomstolen om att försiktigt kunna bruka skog med höga naturvärden i syfte bibehålla naturvärdena och samtidigt kunna bedriva ett begränsat skogsbruk. Frågan avslogs och fick inte heller prövningstillstånd i mark och miljööverdomstolen. Det har fått till följd att avverkningsplanerna har reviderats och den totala slutavverkningsvolymen har sänkts för de närmaste åren. Sammantaget är de områden, med begränsat brukande eller som undantagits skogsbruk helt på grund av höga naturvärden, avsevärda och ökande. De uppgår till cirka 19 procent av den produktiva skogsmarksarealen.

Efterfrågan på skogsråvara har varit god och priserna stigande. Trots kostnadsökningen för avverkning och transporter har lönsamheten varit god. Årets avverkningar uppgick till 169 691 m³fub, varav 43 procent utgjordes av gallringar.

I Svenska kyrkans färdplan för klimatet, har Prästlönetillgångarna målsättningen att bidra i omställningen till förnyelsebar elproduktion. Det sker genom upplåtelse av fallrätter och vindkraftsarrenden. Under året har ett markarrendeavtal tecknats för en storskalig solcellspark på en nedlagd torvtäkt. Flera områden är under förhandling. Ersättningen för dessa upplåtelse blev 7,5 miljoner kronor. Intresset för etablering av vind- och solkraftsparker i stiftet har ökat. Flera områden är under projektering. Sammantaget blev resultatet för rörelsesegren Skog 51,3 miljoner kronor, varav 4,6 miljoner härrör från realisationsvinst vid fastighetsförsäljning.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

- Prästlönefonden har en diskretionär förvaltning som regleras av en finanspolicy som är anpassad efter den av Svenska kyrkan nationellt antagna policyn. Stockholmsbörsen all-share index (OMXSPI) steg under året och slutade med en uppgång på knappt 6%. Inflationen har sjunkit för att ligga i nivå med Riksbankens mål på 2%. Räntorna har varit fallande. Tack vare den positiva utvecklingen redovisade Fonden ett rörelseresultat på drygt 8,2 miljoner kronor och en orealiserad värdeökning med 5,1 miljoner kronor.

Jordbruksverksamheten är den minsta rörelsegrenen och utgörs av sidoarrenden. Efterfrågan på jordbruksmark är svag och antalet jordbruksföretag minskar i stiftet. För rörelsegrenen Jord blev resultatet knappt 0,2 miljoner kronor.

Sammantaget har det varit ett bra verksamhetsår med ett samlat resultat på hela 59,1 miljoner kronor vilket är det näst högsta någonsin.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

En storm drabbade västra delar av stiftet i början av 2025 där cirka 20 000 m³ skog stormfälldes främst i nyligen gallrade bestånd.

Rekrytering av en ny stiftsjägmästare tillika ansvarig chef för prästlönetillgångarnas förvaltning har påbörjats då nuvarande stiftsjägmästare avser att gå i pension under hösten.

Framtida utveckling

Förväntningarna på skogarna är många och skogsbruket är ifrågasatt och under diskussion. På flera nivåer pågår översyn av regelverket kring svenskt skogsbruk.

Inom EU finns inget gemensamt skogsprogram. Skogsbruket i sig betraktas som nationella angelägenheter. Skogsbruksfrågor kommer dock indirekt in i EU:s arbete med klimatfrågor, artbevarande och restaurering av natur. Där har skogarna en central roll. Nya direktiv kan komma få en stor påverkan på förutsättningarna för skogsbruket. På nationell nivå har regeringen tillsatt en skogspolitisk utredningen som syftar till att utveckla en framtidsinriktad skogspolitik genom att balansera produktion, miljöhänsyn och en anpassning till EU-regelverk. Utredningen ska presentera sitt förslag augusti 2025.

Skogsbruket står inför utmaningar att balansera produktion, miljöhänsyn och anpassning till nya regelverk, samtidigt som det ska möta klimatförändringar och bevara biologisk mångfald.

Skogsförvaltning sker med långa perspektiv, drygt 100 år. Idag är skogsbruket i en brytningstid, där de nödvändiga, långsiktiga förutsättningarna för att bedriva skogsbruk inte är kända. Förhoppningsvis leder de pågående utredningarna till att tydliggöra villkoren. Skogens produkter har en stor roll i den växande biokemin och i omställningen till hållbara samhällen. I en värld med en ökande befolkning där jordens resurser är satt under stor press, har skogarna, som är driven av fotosyntesen, en avgörande betydelse.

Samarbete med andra stift fortgår och utvecklas. Genom samverkan kan resurser och centrala specialistkompetenser

delas och därmed behållas inom den kyrkliga förvaltningsorganisationen. Strävan är att upprätthålla en rationell förvaltning anpassad till nutida och framtida krav och förväntningar.

Miljöinformation

Prästlönetillgångarna bedriver ingen tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken förutom skogsbruk i vissa fall. Skogsbruket har under året certifierats enligt FSC och är därmed i likhet med nio andra stift dubbelcertifierade enligt både PEFC och FSC. Administrationen och rutinerna kring certifikatsarbetet sköts i den stiftsgemensamma föreningen STEF (Stiftens Egendomsförvaltningars Förening) där representanter från respektive medlemsstift ingår. Miljöarbetet revideras dels internt och av extern auktoriserad PEFC-revisor från DNV (Det Norske Veritas).

Klimatpåverkan

Egendomsförvaltningarnas samarbetsorgan (ENSO) har gemensamt arbetat fram klimatomål för verksamheten som har inarbetats och antagits i Svenska kyrkans färdplan för klimatet.

Några av målen är att verka för ökat träanvändande i byggnader och aktivt bidra till ökad produktion av förnyelsebar elenergi. Trä i byggnader kan ersätta andra ej förnyelsebara material, så kallad substitution. Under året har ett nytt arrendeavtal tecknats för att anlägga en storskalig solcellspark på en nedlagd torvtäkt.

Den växande skogen tar upp stora mängder koldioxid (CO₂) ur luften. En hög tillväxt kan bidra till en ökad inlagring av koldioxid och samtidigt öka utbudet av skogsprodukter.

En beräkning av förvaltningens klimatpåverkan har gjorts. Skogsbruket har med hänsyn taget till tillväxten, avverkning och verksamhetens klimatpåverkan bidragit till en inlagring av 152 000 ton koldioxid under året. Därtill ger en beräkning av substitutionseffekten att skogsråvaran som levererats under året bidragit till en sänkning av fossila utsläpp med 180 000 ton koldioxid.

Förslag till vinstdisposition

Till stiftsfullmäktiges förfogande står följande vinstmedel (kronor):

Balanserade vinstmedel	19 789 349
Årets disponibla resultat	52 206 172
	71 995 521
Egendomsnämnden föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt:	
Till församlingar och pastorat utdelas	22 000 000
till nationell nivå inleverera som del i utjämningssystemet	22 000 000
I ny räkning överföres	27 995 521
	71 995 521

Prästlönetillgångarnas resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys med noter.

RESULTATRÄKNING Tkr

	Not	2024	2023
Rörelsens intäkter	2		
Nettoomsättning prästlönefastigheter	3	103 690	104 271
Intäkter prästlönefond	4	8 533	717
Resultat vid avyttring av prästlönefastigheter	4	630	1 231
Övriga rörelseintäkter	2	0	
Summa rörelsens intäkter		116 855	106 219
Rörelsens kostnader			
Kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster		-39 571	39 139
Övriga externa kostnader	5, 7	-9 077	-8 087
Inhyrd personal och förtroendevalda	8	-6 392	-7 247
Av- och nedskrivning av materiella anläggningstillgångar		-2 181	-2 236
Summa rörelsens kostnader		-57 221	-56 709
Rörelseresultat	2	59 634	49 510
Resultat från finansiella investeringar			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	9	1 350	2 644
Resultat efter finansiella poster		60 984	52 154
Bokslutsdispositioner		752	-578
Skatt på årets resultat	11	-2 670	-3 362
Årets resultat		59 066	48 214

Prästlönefastigheter och prästlönefonder ska förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Resultaträkningen ovan är utformad för att följa god redovisningssed. Det redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för ändamålet. Enligt lag och kyrkoordning ska kapitalisering ske enligt nedan.

Årets resultat enligt resultaträkningen	59 066	48 214
Värdesäkring enligt KO 46:11	-988	-1 788
Omföring av realisationsresultat för fastighet	-4 630	-857
Intrångsersättningar mm enligt KO 46:10	-1 242	-745
Årets disponibla resultat	52 206	44 825

BALANSRÄKNING Tkr

	Not	2024	2023
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Prästlönefastigheter	12	517 458	491 939
Inventarier, verktyg och installationer	13	165	242
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	14	116	116
		517 739	492 297
Finansiella anläggningstillgångar			
Prästlönefondsmedel	15	63 251	74 583
Långfristiga fordringar	15	-6 243	1 084
		57 008	75 667
Summa anläggningstillgångar		574 747	567 964
Omsättningstillgångar			
Varulager		1 171 2 649	1 171 2 649
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		6 881	11 720
Övriga fordringar		3 587	1 056
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		4 766	14 705
		15 234	27 481
Kortfristiga placeringar		50 841	50 662
Kassa och bank		44 605	15 997
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		111 851	96 789
SUMMA TILLGÅNGAR		686 598	664 753

EGET KAPITAL OCH SKULDER

	Not	2024-12-31	2023-12-31
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Prästlönefastighetskapital		517 458	491 939
Prästlönefondskapital		57 008	75 667
		574 466	567 606
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		19 789	13 965
Årets disponibla resultat		52 206	44 825
		71 995	58 790
Summa eget kapital		646 461	626 396
Obeskattade reserver	10	17 928	18 680
Avsättningar			
Avsättning skogsvård		9 300	8 800
Summa avsättningar		9 300	8 800
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		9 787	5 988
Övriga skulder		0	856
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		3 122	4 033
Summa kortfristiga skulder		12 909	10 877
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		686 598	664 753

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL Tkr

	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Summa eget kapital
	Prästlöne- fastighets- kapital	Prästlöne- fundska- pital	Balanserat resultat	Disponibelt årsresultat	
Ingående eget kapital 23-01-01	482 642	81 575	20 029	32 936	617 182
Köp/försäljning prästlönefastighet, bokf värde	11 472	-11 472			
Avskrivningar	-2 175	2 175			
Realisationsvinst fastighetsförsäljning		857		-857	
Intrångsersättningar mm enligt KO 46:10		745		-745	
Värdesäkring enligt KO 46:11		1 788		-1 788	
Omföring av föregående års resultat			32 935	-32 935	
Årets resultat			48 214	48 214	
Utdelning till församlingar/pastorat			-19 500		-19 500
Utdelning till nationell nivå			-19 500		-19 500
Utgående eget kapital 23-12-31	491 939	75 667	13 964	44 825	626 396
Ingående eget kapital 24-01-01	491 939	75 667	13 964	44 825	626 396
Köp/försäljning prästlönefastighet, bokf värde	27 582	-27 582			
Avskrivningar	-2 063	2 063			
Realisationsvinst fastighetsförsäljning		4 630		-4 630	
Intrångsersättningar mm enligt KO 46:10		1 242		-1 242	
Värdesäkring enligt KO 46:11		988		-988	
Utgående balans 24-12-31	25 518	-18 659		-6 860	
Omföring av föregående års resultat			44 825	-44 825	
Årets resultat			59 066	59 066	
Utdelning till församlingar/pastorat			-19 500		-19 500
Utdelning till nationell nivå			-19 500		-19 500
Utgående eget kapital 24-12-31	517 458	57 008	19 789	52 207	646 462

KASSAFLÖDESANALYS Tkr

	Not	2024-12-31	2023-12-31
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat		59 634	49 510
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet			
Av- och nedskrivningar		2 181	2 236
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar		-4 630	-1 231
Övriga poster som inte ingår i kassaflödet		-8 033	-1 792
Erhållen ränta		1 350	2 644
Betald inkomstskatt avseende näringsverksamhet		-2 670	-4 004
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet		47 832	47 363
Kassaflöde från förändring i rörelsekapital			
Minskning/ökning av varulager		1 478	-1 816
Minskning/ökning av kortfristiga fordringar		12 246	807
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		2 032	-2 530
Kassaflöde från den löpande verksamheten		63 588	43 824
Investeringsverksamheten			
Förvärv/tillverkning av materiella anläggningstillgångar		-2 278	236
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		4 804	669
Kassaflöde från investeringsverksamheten		2 526	433
Prästlönetillgångar			
Prästlönefastigheter			
Förvärv av prästlönefastigheter		-27 756	-11 532
Försäljning av prästlönefastigheter		2 237	916
		-25 519	-10 616
Prästlönefondsmedel			
Förvärv av värdepapper		-54 715	-22 023
Försäljning av värdepapper		81 907	21 769
		27 192	-254
Kassaflöde före utdelning		67 787	33 387
Utdelning till församlingar/pastorat och nationell nivå		-39 000	-39 000
Årets kassaflöde		28 787	-5 613
Likvida medel vid årets början		66 636	72 248
Förändring inom Likvida medel			
Likvida medel vid årets slut	18	95 423	66 636

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Prästlönnetillgångarnas årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Kyrkostyrelsens redovisningsråd för Svenska Kyrkan (KRED). Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år, om inget annat anges.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och som är för egen räkning.

Försäljning av varor redovisas vid leverans av produkter till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljning redovisas netto efter moms, rabatter och kursdifferenser vid försäljning i utländsk valuta.

Virkesintäkter redovisas enligt följande:

Leveransvirke: i den period virket levererats till köparen

Avverkningsuppdrag och leveransrotköp: i den period virket inmätts

Rotposter: vid kontraktstillfället

Övriga intäkter som intjänats intäktsredovisas enligt följande:

Arrende- och hyresintäkter: i den period uthyrningen avser

Ränteintäkter: i enlighet med effektiv avkastning

Erhållen utdelning: när rätten att erhålla utdelning bedöms som säker

Bidrag

Bidrag intäktsredovisas efter hand som villkor som är förknippade med bidragen uppfylls. Bidrag till anläggningstillgångar har reducerat anskaffningsvärdet på anläggningstillgångarna.

Leasing

All leasing, både när prästlönnetillgångarna är leasetagare och leasegivare, redovisas som operationell leasing dvs. leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som kostnad/intäkt linjärt över leasingperioden. Uppgifterna om avgifter i noten är redovisade i nominella belopp. Med leasingperiod avses den period som leasetagaren har avtalat att leasa en tillgång.

Inkomstskatt

Prästlönnetillgångarna beskattas sedan inkomståret 2014 som en inskränkt skattskyldig stiftelse. Endast inkomst av näringsverksamhet och innehav av fastighet beskattas. Kapitalvinster

och andra inkomster som inte kommer från näringsverksamhet är alltid skattefria förutsatt att villkoren för inskränkt skattskyldighet är uppfyllda.

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckningen det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Fordringar och skulder netto redovisas endast när det finns legal rätt till kvittning.

Aktuell skatt, liksom, i förekommande fall, förändringar i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital, då skatteeffekten redovisas där.

Materiella anläggningstillgångar

Materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som innehas för att bedriva näringsverksamhet (ge ekonomiska fördelar/kassaflöde).

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången. Bidrag som avser förvärv av materiell anläggningstillgång reducerar tillgångens anskaffningsvärde.

I samband med övergången till K3 delades vissa av prästlönnetillgångarnas materiella anläggningstillgångar upp i komponenter. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponentens bokförda värde och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Realisationsvinster respektive realisationsförluster vid avyttring av prästlönfastighet redovisas på separat rad under rörelsens intäkter. Som avyttring av prästlönfastighet räknas även allframtidsupplåtelser av nyttjanderätt, servitut eller annat intrång där erhållen ersättning avser att täcka en på fastigheten bestående värdenedgång. Övriga realisationsvinster respektive realisationsförluster avseende anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad. Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde.

Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar. Mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av.

- Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader	25-50 år
Skogsbilvägar	10 år
Skotrar	10 år
Datautrustning	3 år
Övriga inventarier	10 år

Finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas i enlighet med reglerna i K3, kapitel 11, vilket innebär att värdering sker utifrån anskaffningsvärdet.

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när prästlönetillgångarna blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och prästlönetillgångarna har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Finansiella skulder tas bort när förpliktelseerna har reglerats.

Prästlönefondsmedel - Övriga långfristiga värdepappersinnehav

Innehaven innehas på lång sikt och redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning värderas posten fortsatt i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde eller marknadsvärdet på balansdagen. De räntebärande tillgångarna redovisas i efterföljande redovisning till upplupet anskaffningsvärde.

Prästlönefondsplaceringar

Prästlönefondsmedel utgör en separat förvaltnad tillgångsmassa, motsvarande förvaltningens bundna prästlönefondskapital, där insättningar och uttag ur värdepappersportföljen sker i samband med köp och försäljning av prästlönefastigheter. Samtliga tillgångar och eventuella fondlikvidskulder som är relaterade till portföljen redovisas på raden Prästlönefondsmedel i balansräkningen.

Prästlönefondsmedlen förvaltas långsiktigt och redovisas som anläggningstillgång. Förvaltningen av prästlönefondsmedel utgör en kärnverksamhet i förvaltarens uppdrag och redovisas som egen rörelsegren. Avkastningen från prästlönefondsmedlen redovisas på separat rad under verksamhetens intäkter.

För de noterade värdepapper som ingår i prästlönefondmedlen sker en kollektiv värdering. Det innebär att vid prövning av lägsta värdets princip/prövning av nedskrivningsbehov avräknas orealiserade förluster mot orealiserade vinster inom portföljen.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Eget kapital och lämnad utdelning

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital.

Bundet eget kapital utgörs av Prästlönefastighetskapital och Prästlönefondskapital. Vid försäljning av prästlönefastighet tillförs prästlönefondskapitalet ett belopp motsvarande erhållen köpeskilling. Detta uppnås genom omföringar inom eget kapital, enligt Eget kapital i egen räkning. Prästlönefondskapitalet värdesäkras årligen, genom en kapitalisering som tas av avkastningen, för att trygga att kapitalet inte urholkas på grund av inflation. Vid köp av prästlönefastighet förs ett belopp motsvarande köpeskillingen om från prästlönefondskapital till prästlönefastighetskapital.

Fritt eget kapital utgörs av balanserade medel och årets resultat justerat för omföringar till/från bundet eget kapital samt lämnad utdelning.

Utdelning

Av stiftsfullmäktige beslutad utdelning redovisas direkt mot fritt eget kapital.

Not 2 Information om oberoende rörelsegränar

	2024	2023
Rörelsens intäkter fördelar sig på rörelsegränar enligt följande		
Skog	108 074	105 278
Jord	249	224
Fond	8 533	717
	116 855	106 219
Rörelseresultatet fördelar sig på rörelsegränar enligt följande		
Skog (exkl. realisationsresultat och avskrivningar)	51 304	52 434
Realisationsresultat vid avyttring av anläggnings-tillgång	4 630	857
Avskrivning	-2 181	-2 236
Summa Skog	53 753	51 055
Jord (exkl. realisationsresultat och avskrivningar)	224	199
Summa Jord	224	199
Fond (exkl. realisationsresultat)	124	416
Realisationsresultat vid avyttring av anläggnings-tillgång	7 716	76
Summa Fond	7 840	492
Summa rörelseresultat	61 816	51 746
Varav realisationsresultat vid avyttring av anläggningstillgång	12 346	933
Varav avskrivningar	-2 181	-2 236

Not 3 Nettoomsättning prästlönefastigheter

	2024	2023
Intäkter skog		
Leveransrotköp	33 153	24 668
Leveransvirke	59 765	61 042
Jaktarrenden	1 569	1 550
Fallrätter	4 767	9 623
Vindkraftsarrenden	2 661	3 725
Övriga intäkter	6 158	4 669
	108 074	105 278
Intäkter jord		
Jordbruksarrenden	249	224
	249	224
Nettoomsättning	108 322	105 502

Not 4 Intäkter prästlönefond

	2024	2023
Utdelninga	776	626
Realisationsresultat vid försäljningar	7 716	76
Räntor	41	15
	8 533	717

Not 5 Arvode och kostnader-sättning till revisorer

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på prästlönetillgångarnas revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådana arbetsuppgifter.

	2024	2023
Grant Thornton		
Revisionsuppdrag	70	
KPMG		
Revisionsuppdrag		65
Övriga tjänster	5	5
	75	70

Not 6 Operationell leasing, leasinggivare

De huvudsakliga leasingavgifterna avser fallrätter och och vindkraftsarrenden, övriga avgifter avser jakt och markarrenden. Leasingavgifterna avseende fallrätter och vindkraft är till större del baserade på elproduktionen och varierar således. Dessa är inte med i framtida leasingavgifter av detta skäl. De som har avtalat om en minimiavgift är däremot med.

Fordran avseende framtida leasingavgifter, för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:

	2024	2023
Inom ett år	5 079	4 425
Förfaller till betalning år två till fem	14 600	8 600
Senare än fem år	33 100	24 750
Under perioden erhållna leasingavgifter	9 996	15 447

Not 7 Operationella leasingavtal, leasingtagare

Framtida minimileaseavgifter som ska erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:

	2024	2023
Förfaller till betalning inom ett år	761	752
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	413	715
	1 174	1 467
Under perioden kostnadsförda/erhållna leasingavgifter	761	512

Den operationella leasingen utgörs i allt väsentligt av hyrda inventarier och lokaler. Storleken på de framtida leasingavgifterna redovisas till nominellt belopp. Variabla avgifter förekommer inte. Inventarier leasas på fem år med möjlighet till utköp. Bilar leasas på tre år med möjlighet till utköp.

Not 8 Inhyrd personal och förtroendevalda

	2024	2023
Medelantalet anställda		
Kvinnor	1,25	1,75
Män	6,00	6,00
	7,25	7,75

Könsfördelningen i Egendomsnämnden

	Antal på balansdagen			Antal på balansdagen		
	2024			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Ledam.	5	7	12	5	7	12

Löner, arvoden och andra ersättningar

	2024	2023
Ledamöter		
i Egendomsnämnde	166	139
Personal	4 584	5 067
	4 750	5 206

All personal är anställd av stiftet och har stiftsstyrelsen som personalorgan. Prästlönetillgångarna belastas med samtliga personalkostnader. Dessa kostnader redovisas under inhyrd personal i resultaträkningen. Som tilläggsinformation i denna not redovisas här kostnader etc för den personal från stiftet som uteslutande arbetar med förvaltningen av Prästlönetillgångarna.

Ersättning till ordföranden i Egendomsnämnden

	2024	2023
Till ordföranden i Egendomsnämnden	47	34

Pensionskostnader och andra sociala avgifter

Pensionskostnader exkl. särskild löneskatt	136	341
Andra sociala avgifter enligt lag och avtal	1 415	1 574
	1 551	1 915

Prästlönetillgångarna har inga övriga utfästelser om pensioner eller avgångsvederlag till personer i ledande ställning.

Not 9 Resultat från finansiella investeringar

	2024	2023
Resultat från finansiella anläggningstillgångar		
Räntor	40	43
Skattefria kapitalintäkter	1 310	-2 005
Återföring av nedskrivning		4 606
	1 350	2 644

Not 11 Skatt på näringsverksamhet

	2024	2023
Aktuell skatt	2 670	3 450
Differens skatt föregående år	0	-88
Skatt på årets resultat	2 670	3 362
Redovisat resultat i skattepliktig verksamhet före skatt	61 736	51 576
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (20,6%)	12 718	10 625
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	192	64
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter	-2 968	-478
Skatteeffekt av skillnad mellan skattemässig och bokföringsmässig avskrivning	-34	-33
Skatt hänförlig till tidigare års resultat	0	-88
Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfond	100	72
Skatteeffekt av substansminsknings- och skogsavdrag	-7 131	-6 326
Skatteeffekt av uppräknig vid återföring av periodiseringsfond	62	61
Skatteeffekt av ej skattepliktiga finansiella intäkter	-268	-536
Redovisad skattekostnad	2 670	3 362

Not 10 Bokslutsdispositioner

	2024	2023
Överavskrivningar	58	130
Periodiseringsfond tax 2019	0	5 000
Periodiseringsfond tax 2020	5 950	5 950
Periodiseringsfond tax 2021	1 200	1 200
Periodiseringsfond tax 2022	900	900
Periodiseringsfond tax 2023	0	0
Periodiseringsfond tax 2024	5 500	5 500
Periodiseringsfond tax 2025	4 320	0
	17 928	18 680

Not 12 Prästlönefastigheter

	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	522 894	511 432
Inköp	27 756	11 532
Försäljningar/utrangeringar	-174	-70
Omklassificeringar	-9	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	550 467	522 894
Ingående avskrivningar	-30 955	-28 790
Försäljningar/utrangeringar	0	10
Omklassificeringar	9	
Årets avskrivningar	-2 063	-2 175
Utgående ackumulerade avskrivningar	-33 009	-30 955
Utgående redovisat värde	517 458	491 939
Taxeringsvärden byggnader	1 648	1 648
Taxeringsvärden mark	2 062 744	2 058 593
	2 060 241	
Bokfört värde byggnader	167	187
Bokfört värde mark	517 291	491 753
	517 458	491 939

Prästlönetillgångarna omfattas från och med år 2000 av bokföringsskyldighet. I den öppningsbalansräkning som upprättades 2000-01-01 värderades fastighetsbeståndet, med stöd av BFN U 95:3, till ett försiktigt beräknat marknadsvärde vilket ansågs motsvara då aktuella taxeringsvärden.

Prästlönetillgångarnas rättsliga status, förvaltning och bokföringsskyldighet regleras i lag. Prästlönefastigheterna bedöms utifrån den särskilda lagregleringen inte utgöra förvaltningsfastigheter i enlighet med allmänt råd i K3.

Not 13 Inventarier, verktyg och installationer

	2024	2023
Ingående anskaffningsvärden	871	942
Inköp	41	235
Försäljningar/utrangeringar	0	-306
Omklassificeringar	-1	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	911	871
Ingående avskrivningar	-628	-579
Försäljningar/utrangeringar		11
Årets avskrivningar	-118	-61
Utgående ackumulerade avskrivningar	-746	-629
Utgående redovisat värde	165	242

Not 14 Pågående nyanläggning och förskott avseende materiella anläggningar

	2024	2023
Ingående balans	116	116
Utgående redovisat värde	116	116

Pågående nyanläggningar avser projektering av tomter på Frösön.

Not 15 Prästlönefondsmedel

Innehav (tkr)	Ansk. värde	Ansk. v. (föreg. år)	Redovisat värde	Redov. v. (föreg. år)	Markn. v. bokslutsdag	Markn.v. (föreg. år)
Långfristiga värdepappersinnehav						
Noterade aktier och aktiefonder	42 993	(47 381)	42 993	(47 381)	47 580	(51 940)
Noterade r äntebärande värdepapper	19 979	(26 883)	19 979	(26 883)	20 534	(27 300)
Onoterade långfristiga placeringar	1 000	(1 000)				
	63 972	(75 265)	62 972	(74 265)	68 114	(79 240)
Kortfristiga placeringar						
Depåkonto	279	(319)	279	(319)	279	(319)
Långfristiga fordringar	-6 243	(1 084)	-6 243	(1 084)	-6 243	(1 084)
	-5 964	(1 403)	-5 964	(1 403)	-5 964	(1 403)
Summa innehav	57 008	(75 583)	57 008	(74 583)	62 150	(80 643)

Not 16 Värdepappersinnehav

	Redovisat värde		Marknadsvärde på bokslutsdagen	
	Detta år	Föreg. år	Detta år	Föreg. år
Kortfristiga placeringar				
Noterade räntebärande värdepapper	50 841	50 662	52 856	50 807
Summa kortfristiga värdepappersinnehav	50 841	50 662	52 856	50 807
Summa värdepappersinnehav	50 841	50 662	52 856	50 807

Not 17 Specifikation av likvida medel vid årets slut

	2023	2022
Specifikation av likvida medel vid årets slut		
Kassa och bank	44 605	15 997
Kortfristiga placeringar	50 841	50 662
	95 446	66 659

Document history

COMPLETED BY AGO
21.03.2025 09:03
SENT BY EMAIL
Elisabet Funseth - 20.03.2025 12:16
DOCUMENT TO
By_Kdk2ke
ENVELOPE ID
B14WYOVH11-By_Kdk2ke

DOCUMENT NAME
Årsredovisning PJT 2024.pdf
24 pages

Activity log

RECIPIENT	ACTION*	TIMESTAMP (CET)	METHOD	DETAILS
Lena Elisabeth Johansson lj0790552@gmail.com	Signed	20.03.2025 12:31	eID	Swedish BankID (DOB: 1949/09/08)
	Authenticated	20.03.2025 12:30	Low	IP: 217.213.148.251
Hans Gunnar Jonas Åsling hans.asling@svenskakyrkan.se	Signed	20.03.2025 12:31	eID	Swedish BankID (DOB: 1957/02/12)
	Authenticated	20.03.2025 12:30	Low	IP: 195.67.174.82
Marie Signe Elisabet Buhr marie.buhr@yahoo.se	Signed	20.03.2025 12:31	eID	Swedish BankID (DOB: 1960/12/28)
	Authenticated	20.03.2025 12:29	Low	IP: 95.193.6.233
ANN-CHARLOTTE VISÉN lotta.visen@svenskakyrkan.se	Signed	20.03.2025 12:32	eID	Swedish BankID (DOB: 1954/10/27)
	Authenticated	20.03.2025 12:31	Low	IP: 83.249.125.64
CLAES-GÖRAN ALFRED BERGH claesgoran.bergh@telia.com	Signed	20.03.2025 12:32	eID	Swedish BankID (DOB: 1946/11/21)
	Authenticated	20.03.2025 12:31	Low	IP: 217.213.148.65
BERTIL SWENSON bertil.swenson@hotmail.com	Signed	20.03.2025 12:33	eID	Swedish BankID (DOB: 1945/07/30)
	Authenticated	20.03.2025 12:32	Low	IP: 95.193.199.224
Rolf Erik Ove Larsson rolf.eo.larsson40@gmail.com	Signed	20.03.2025 22:07	eID	Swedish BankID (DOB: 1940/11/28)
	Authenticated	20.03.2025 15:49	Low	IP: 185.168.243.102
ELISABET SOFIA JOHANNA FUNSETH elisabet.funseth@se.gt.com	Signed	21.03.2025 00:14	eID	Swedish BankID (DOB: 1982/01/23)
	Authenticated	21.03.2025 00:14	Low	IP: 194.14.78.10
Klas Ingvar Björnsson klas.bjornsson@se.gt.com	Signed	21.03.2025 06:13	eID	Swedish BankID (DOB: 1965/04/20)
	Authenticated	21.03.2025 06:12	Low	IP: 90.231.71.114
LARS NILSSON lars.5503.nilsson@gmail.com	Signed	21.03.2025 09:03	eID	Swedish BankID (DOB: 1955/03/24)
	Authenticated	21.03.2025 09:02	Low	IP: 83.191.97.143

* Action describes both the signing and authentication performed by each recipient. Authentication refers to the ID method used to access the document

Revisionsberättelse

Till Stiftsfullmäktige i Härnösands stift, avseende
Prästlönetillgångarna i Härnösands stift Org.nr. 888000 – 5064

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Prästlönetillgångarna i Härnösands stift för år 2024.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Prästlönetillgångarna i Härnösands stifts finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att Stiftsfullmäktige i Härnösands stift fastställer resultaträkningen och balansräkningen för Prästlönetillgångarna i Härnösands stift.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten Det registrerade revisionsbolagets ansvar samt De förtroendevalda revisorernas ansvar. Vi är oberoende i förhållande till stiftet enligt god revisorssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen. Den andra informationen består av Årsrapport för prästlönetillgångar i Härnösands stift. Det är egendomsnämnden som har ansvaret för denna andra information. Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen för år 2023 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 14 mars 2024 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen.

Egendomsnämndens ansvar

Det är egendomsnämnden som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Egendomsnämnden ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar egendomsnämnden för bedömningen av prästlönetillgångarnas förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om egendomsnämnden avser att upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Det registrerade revisionsbolagets ansvar

Vi har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen.

Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
 - skaffar vi oss en förståelse av den del av stiftets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
 - utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i egendomsnämndens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
 - drar vi en slutsats om lämpligheten i att egendomsnämnden använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en egendomsnämnd inte längre kan fortsätta verksamheten.
 - utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Vi måste informera egendomsnämnden om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt kyrkoordningen och revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av Prästlönetillgångarna i Härnösands stifts resultat och ställning. Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt kyrkoordningen

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av egendomsnämndens förvaltning av Prästlönetillgångarna i Härnösands stift för år 2024. Vi tillstyrker att Stiftsfullmäktige i Härnösands stift beviljar egendomsnämndens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till egendomsnämnden enligt god revisorssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Egendomsnämndens ansvar

Egendomsnämnden ansvarar för prästlönetillgångarnas organisation och förvaltningen av prästlönetillgångarnas angelägenheter enligt kyrkoordningen. Det innebär bland annat att fortlöpande bedöma prästlönetillgångarnas ekonomiska situation och tillse att egendomsnämndens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och prästlönetillgångarnas ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av egendomsnämnden samt egendomsnämnden i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot prästlönetillgångarna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftet. Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder det registrerade revisionsbolaget professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på det registrerade revisionsbolagets professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för prästlönetillgångarnas situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhåll

Activity log

RECIPIENT	ACTION*	TIMESTAMP (CET)	METHOD	DETAILS
Rolf Erik Ove Larsson rolf.eo.larsson40@gmail.com	Signed Authenticated	20.03.2025 22:04 20.03.2025 22:03	eID Low	Swedish BankID (DOB: 1940/11/28) IP: 185.168.243.102
ELISABET SOFIA JOHANNA FUNSET H elisabet.funseth@se.gt.com	Signed Authenticated	21.03.2025 00:13 20.03.2025 19:21	eID Low	Swedish BankID (DOB: 1982/01/23) IP: 194.14.78.10
Klas Ingvar Björnsson klas.bjornsson@se.gt.com	Signed Authenticated	21.03.2025 06:10 21.03.2025 06:10	eID Low	Swedish BankID (DOB: 1965/04/20) IP: 90.231.71.114
LARS NILSSON lars.5503.nilsson@gmail.com	Signed Authenticated	21.03.2025 09:00 21.03.2025 08:59	eID Low	Swedish BankID (DOB: 1955/03/24) IP: 83.191.97.143

* Action describes both the signing and authentication performed by each recipient. Authentication refers to the ID method used to access the document.

Utdelning 44 miljoner kronor med fördelningen 50% till andelstalsägarna och 50% inbetalas till nationella nivån som del i utjämningsystemet.

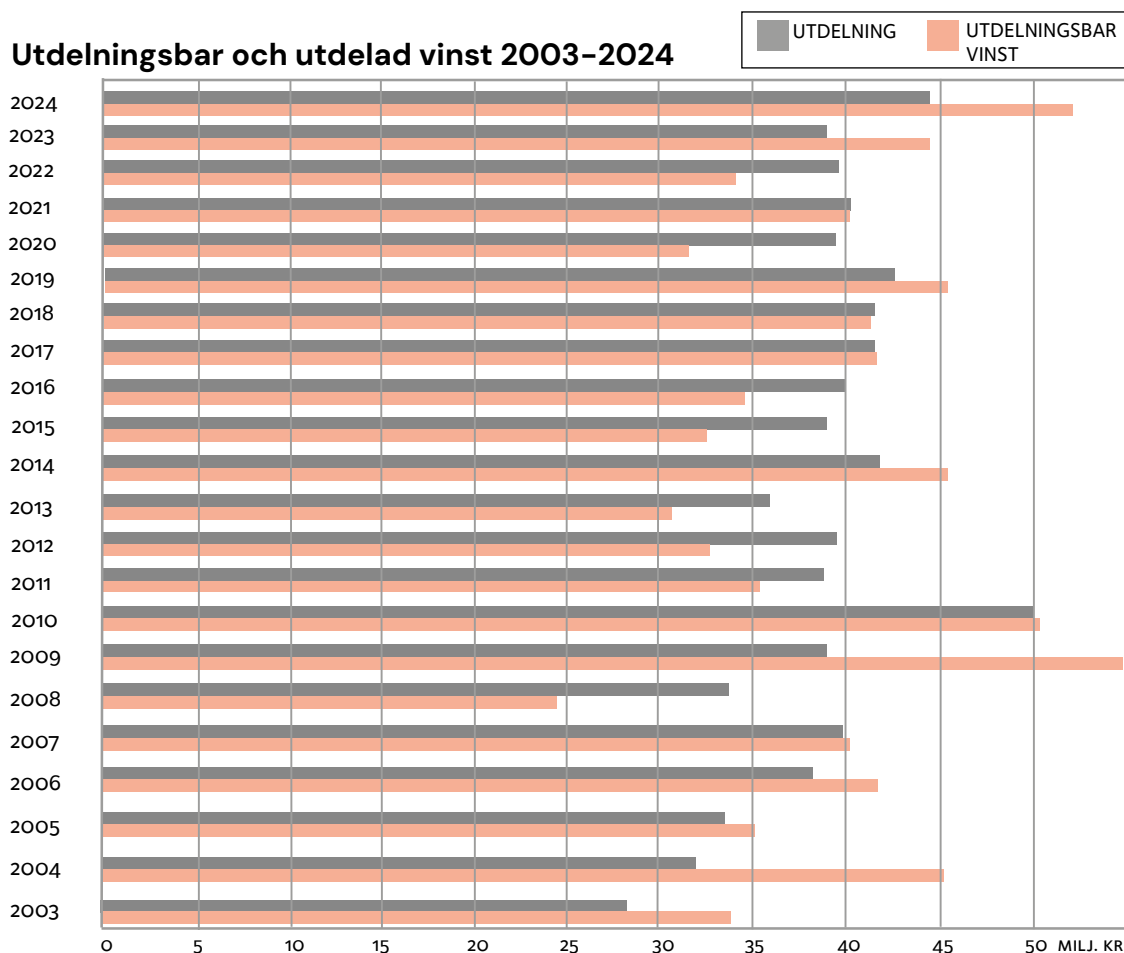
Andelstalsägare med respektive andelstal

Pastorat och församlingar	Andelstal	% andel	Utdelning i kronor till Andelsägare
Frösö, Sunne, Norderö församling	5284	0,87	191 799
Häggenås - Lit - Kyrkås församling	9225	1,52	334 850
Härnösands pastorat (Domkyrko, Hemsö, Häggdånger, Högsjö, Stigsjö Säbrå, Viksjö)	14861	2,45	539 425
Härjedalens pastorat (Hedebygden, Svegsbygden, Tännäs-Ljusnedal, Ytterhogdal - Överhogdal - Ängersjö)	57733	9,53	2 095 596
Kramfors pastorat (Bjärträ, Dal, Gudmundrå, Nora-Skog, Nordingrå, Styrnäs, Torsåker, Ullånger, Vibygrå, Ytterlännäs)	19265	3,18	699 282
Krokoms pastorat (Alsen, Aspås, Föllingebygden, Näskott, Offerdal, Rödön, Ås)	64495	10,64	2 341 043
Medelpads norra pastorat (Alnö, Holm, Hässjö, Indal, Liden, Ljustorp, Skön, Sättna Timrå, Tynderö)	22154	3,66	804 147
Medelpads södra pastorat (Borgsjö-Haverö, Njurunda, Selånger, Stöde, Sundsvall, Torp Tuna-Attmar)	62381	10,29	2 264 309
Sollefteå pastorat (Boteå, Ed, Graninge, Helgum, Junsele, Långsele, Ramsele-Edsele, Resele, Sollefteå, Sänga-Multrä, Ådals-Liden, Överlännäs)	106190	17,52	3 854 491
Strömsunds pastorat (Alanäs, Bodum, Fjällsjö, Frostviken, Gåxjö, Hammerdal, Ström, Tåsjö)	53782	8,87	1 952 182
Sydöstra Jämtlands pastorat (Berg, Brunflo, Bräcke-Nyhem, Borgvattnet, Fors, Hackås, Hällesjö-Håsjö, Klövsjö-Rätan, Lockne, Marieby, Myssjö-Oviken, Näs, Ragunda, Revsund-Sundsjö-Bodsjö, Stugun, Åsarna)	105333	17,38	3 823 384
Åre pastorat (Kall, Undersåker, Västra Storsjöbygden, Åre)	25876	4,27	939 249
Örnsköldsviks norra pastorat (Arnäs, Gideå-Trehörningsjö, Grundsunda, Örnsköldsvik)	16568	2,73	601 386

Andelstalsägare med respektive andelstal

Pastorat och församlingar	Andelstal	% andel	Utdelning i kronor till Andelsägare
Örnsköldsviks södra pastorat (Anundsjö, Björna, Domsjö, Gullänget, Mo, Nätra, Sidensjö, Själevad, Skorped)	42894	7,08	1 556 969
Östersunds församling	52	0,01	1 887
Utdelning till Andelstalsägarna			22 000 000
Inbetalas till nationella nivån som del i utjämningsystemet			22 000 000
SUMMA			44 000 000 kronor

Utdelningsbar och utdelad vinst 2003–2024

EGENDOMSFÖRVALTNINGEN BEFATTNINGSHAVARE

Stiftsjägmästare, chef
Max Enander
Tel: 0611-254 30
max.enander@
svenskakyrkan.se

Bitr stiftsjägmästare
Thomas Karnestrand
Tel: 0611-254 32
thomas.karnestrand@
svenskakyrkan.se

Ökonom
Lisbeth Lundström
Tel: 0611-254 36
lisbeth.lundstrom@
svenskakyrkan.se

Certifieringsansvarig
Anna Marntell
Tel: 0611-25431
anna.marntell@
svenskakyrkan.se

STIFTSSKOGVAKTARE

Östra distriktet
Jan-Olof Eriksson
Box 94,
871 22 Härnösand
Tel: 0611-254 33,
jan-olof.eriksson@
svenskakyrkan.se

Norra distriktet
Gunnar Pamuk
Ramselevägen 10,
833 93 Strömsund
Tel: 0611-254 35
gunnar.pamuk@
svenskakyrkan.se

Mellersta distriktet
Fredrik Sätter
Alsenvägen 18,
830 47 Trångsviken
Tel: 0611-254 39
fredrik.satter@
svenskakyrkan.se

Södra distriktet
Olof Grinde
Ångevägen 12
840 90 Ytterhogdal
Tel: 0611-254 38
olof.grinde@svenska-
kyrkan.se

Ordlista

Vinstmarginal

Rörelseresultat efter avskrivningar

Rörelsens omsättning

Vinstmarginalen uttrycker vinsten i förhållande till intäkterna.

Direktavkastning

Rörelseresultat efter avskrivningar

Marknadsvärdet av skog, jord och fond

Direktavkastningen uttrycker vinsten i förhållande till marknadsvärdet av de tillgångar vi förvaltar.

Totalavkastning

Rörelseresultat + orealiserad värdetillväx

Marknadsvärde för förvaltrade tillgångar

Omsättning

Summa rörelseintäkter

Operativt kassaflöde

Operativt kassaflöde utgörs av summan av rörelseöverskott samt förändring av rörelsekapital och pensionsskuld med avdrag för löpande investeringar i anläggningar och fond.

Rörelsens kassaflöde

Rörelsens kassaflöde utgörs av operativt kassaflöde med avdrag för finansiella poster samt påverkat av övrigt finansiellt kassaflöde.

Barrved

Tall- eller granved. Har längre och starkare fibrer än lövved.

Lövved

Vanligen björk. Har kortare fibrer än barrved. Används särskilt vid framställning av tryck- och kontorspapper.

Biobränsle

Bränsle från förnyelsebara material, dvs växter. I skogliga sammanhang avses vanligen grenar, spån och flis.

Sågtimmer

Virkessortiment avsett för att sågas till bräder och plank.

Massaved

Virkes Sortiment avsett för främst framställning av pappersmassa. Både lövved och barrved förekommer.

Skogsmark

Internationell definition, mark där träden har en medelhöjd av minst 5 meter och kronslutenhet (krontäckningsgrad) av minst tio procent eller har naturliga förutsättningar att uppnå detta förhållande. I Sverige 28 miljoner hektar.

Produktiv skogsmark

Skogsmark som kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke hektar och år. Ett svenskt begrepp och definition som reglerar på vilken mark som skogsbruk får bedrivas.

I Sverige 23 miljoner hektar.

Improduktiv skogsmark

Skogsmark enligt definition men som ej kan uppnå en tillväxt av en kubikmeter virke per hektar och år (produktiv skogsmark). Mark där skogsbruk inte får bedrivas i Sverige. Utgör 5 miljoner hektar.

m3fub

Kubikmeter fast mått under bark. Anger verklig virkesvolym utan bark, toppar och övrigt spill. 1 m³fub motsvarar cirka 1,22 m³sk, (skogskubikmeter virkesvolym inkl topp och bark).

Slutavverkning

Avverkning av äldre skog. Efter slutavverkningen sker förnyring av ny skog endera genom plantering eller självsådd från fröträd.

Gallring

Beståndsvårdande utglesning av träd där gagnvirke tillvaratas.

Röjning

Beståndsvårdande utglesning av träd i yngre skog utan uttag av gagnvirke.

GROT

Grenar och toppar bränselsortiment.

Ekosystemtjänster

Är de tjänster som ekosystemen producerar till gagn för människors välmående och livsvillkor.

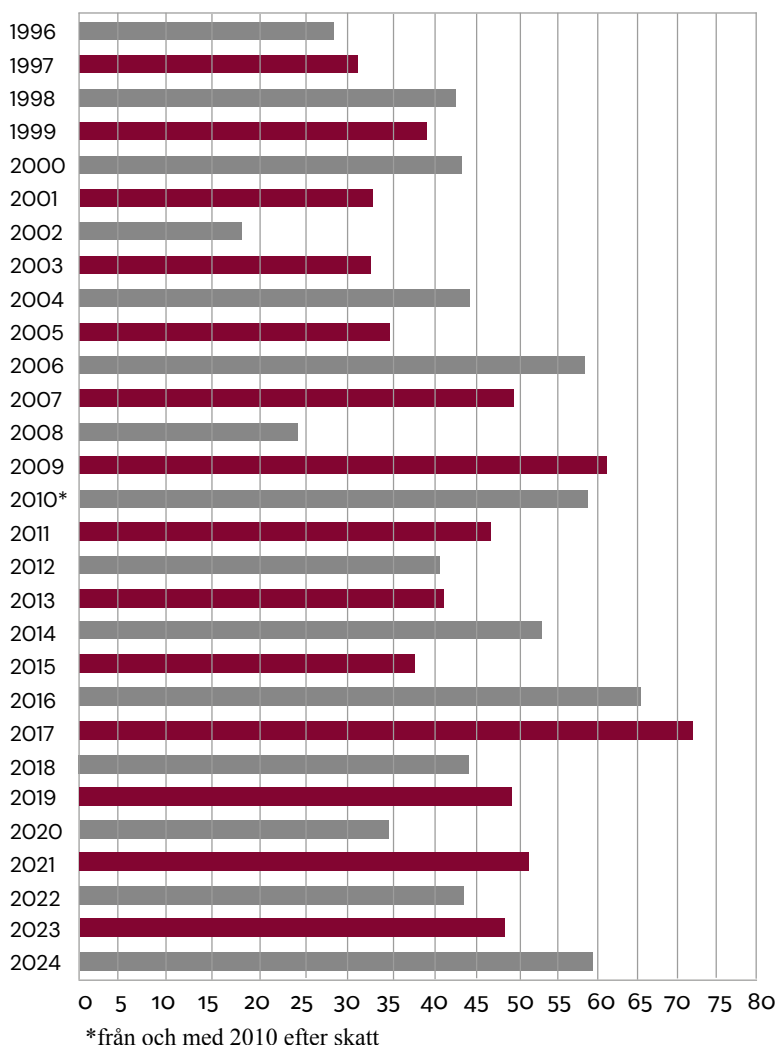

Förvaltningsexkursion i Härjedalen. Besök i Råndalens försöksområde med skogsbruk anpassat för att gynna renbete.

Sten Edlund fd Skogsstyrelsen och Ante Ryder Blind från Handödalens sameby berättar.

FOTO: THOMAS KARNESTRAND

Rörelseresultat 1996–2024

Egendomsnämnden

LEDAMÖTER

**Hans Åsling (C)
Ordförande**

Åse Gård, Trång 173
835 96 Trångsviken
070-521 78 80
hans.asling
@svenskakyrkan.se

Övriga kyrkliga uppdrag:
Ledamot Stiftsfullmäktige.
Ordförande Kyrkoråd
i Krokoms pastorat.
Ledamot Ordf. grupp
Krokoms pastorat.
Ledamot Arbetsutskott och
ledamot kyrkofullmäktige
Krokoms pastorat.
Ledamot Arbetsgivarkon-
ferens Härnösands stift.

**Ann-Charlotte
Visén (S)
Vice Ordförande**

Näs 275
871 93 Härnösand
072-216 10 86
lotta.visen@
svenskakyrkan.se

Övriga kyrkliga uppdrag:
Ledamot Kyrkofullmäktige i
Härnösands pastorat.
Ledamot Kyrkoråd i
Härnösands pastorat.

**Claes-Göran
Bergh (S)**

Åsvägen 5
836 71 Ås
Claes-Göran.Bergh
@svenskakyrkan.se
070-331 99 55

Övriga kyrkliga uppdrag:
Ledamot Kyrkofullmäktige
Krokoms pastorat.
Ledamot Kyrkoråd i
Krokoms pastorat.

Lena Johansson (S)

Norra Strandvägen 2b
833 31 Strömsund
Lena.Johansson7
@svenskakyrkan.se
073-066 21 44

Övriga kyrkliga uppdrag:
Ersättare Kyrkofullmäktige
Strömsunds pastorat.

Marie Buhr (VisK)

Samuelsvägen 1
872 91 Kramfors
marie.buhr
@svenskakyrkan.se
0768-95 44 71

Övriga kyrkliga uppdrag:
Ledamot Stiftsfullmäk-
tige.
Ledamot: Kyrkomötet.
Ledamot: Kyrkofullmäk-
tige Örnsköldsviks norra
pastorat.

**Bertil Swenson
(BorgA)**

Harmonigatan 11d
854 63 Sundsvall
bertil.swenson
@svenskakyrkan.se
070-355 48 02

Övriga kyrkliga uppdrag:
Ledamot: Stiftsfullmäk-
tige. 1:e vice ordf.
Kyrkofullmäktige
Sundsvalls församling
Ledamot: Kyrkoråd
Sundsvalls församling.
Ledamot Arbetsutskott
Sundsvalls församling.

ERSÄTTARE

Paul Höglund (C)

Nässe 133
882 91 Långsele
paul.hoglund@
svenskakyrkan.se
0620-211 37

Övriga kyrkliga uppdrag:
Ledamot Stiftsfullmäk-
tige.
Ordf.Församlingsråd i
Långsele församling.
Ordf. Kyrkogårds- och
fastighetsutskott
Sollefteå. pastorat.
Ersättare Arbetsutskott
Sollefteå pastorat.
Ledamot Kyrkofullmäktige
Sollefteå pastorat.
Ledamot Kyrkomötet.

Åsa Eriksson (C)

Jällvik 316
861 93 Ljustorp
Asa.Eriksson@
svenskakyrkan.se
070-21413 45

Övriga kyrkliga uppdrag:
Ledamot Stiftsfullmäk-
tige.
Härnösands stift.
Revisor Hässjö-Ljustorp-
Tynderö pastorat.

Erik Öhlén (C)

Gåltjärn 130
855 92 Kovland
erik.ohlen@
svenskakyrkan.se
060-980 01

Övriga kyrkliga uppdrag:
Ersättare Stiftsfullmäk-
tige.
Ledamot Kyrkofullmäk-
tige Indalens pastorat.
Ersättare Kyrkoråd
Indalens pastorat

**Johan Nilsson
Alsterbåge (S)**

Åsvägen 7d
836 71 Ås
johan.Alsterbage@
svenskakyrkan.se
070-934 9296

**Ann-Margret
Bäckström (S)**

Öde 865
861 94 Söråker
ann-margret.
backstrom@
svenskakyrkan.se
070-774 00 61

Övriga kyrkliga uppdrag:
Ledamot Stiftsfullmäk-
tige. Ledamot Kyrkofull-
mäktige Hässjö-Ljustorp-
Tynderö pastorat.
Ledamot Pastoratskyr-
koråd Hässjö-Ljustorp-
Tynderö.
Ledamot kyrkorådet
Hässjö-Ljustorp-Tynderö.
Ledamot Tynderö försam-
lingsråd.
Ersättare Arbetsgivarkon-
ferens i Härnösands stift.

**Håkan Nilsson
(POSK)**

Norra Gröngatan 5b
831 41 Östersund
Hakan.Nilsson5@
svenskakyrkan.se
070-211 12 72

Övriga kyrkliga uppdrag:
Ledamot Stiftsfullmäk-
tige.
Ledamot Arbetsgivar-
konferens i Härnösands
stift.
Ersättare Kyrkomötet.
Andra vice ordfö-
rande Kyrkofullmäktige
Östersunds församling.
Andra vice ordförande
Kyrkoråd Östersunds
församling.
Ledamot Valberedning
Östersunds församling.
Vice ordf. Arbetsut-
skottet Östersunds
församling.
Vice ordf. Valnämnd
Östersunds församling.

Distriktsindelningen i stiftet

Norra distriktet

Mellersta
distriktet

Östra distriktet

Södra distriktet

**Svenska
kyrkan**

Prästlönetillgångarna i Härnösands stift

Härnösands stift, Box 94, 871 22 Härnösand,